

ΕΤΟΣ 5'.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1903.

ΑΡΙΘ. 17.

Ἐπιμελητὴς τῆς Συντάξεως ΚΩΝΣΤ. ΛΥΚΟΡΤΑΣ

Εἰς ἀπάντησιν φλυασιῶν τινῶν, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἓν ἐβδομαδιαῖον φύλλον, διηλοῦμεν ἐπισήμως ὅτι ἀρχισυντάκτης τῆς « Ἀττικῆς Ἴριδος » εἶναι ὁ ἀξιότιμος κ. Κωνστ. Λυκόρτας, ἀναλαβὼν τὴν σύνταξιν αὐτῆς, ἢν καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἀπὸ τῆς 15ης Ἰουλίου ἐ.ε. Ἄν δὲ τὸ ὄνομα τοῦ κ. Λυκόρτα ἐγράφη καὶ ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τῆς 1ης Ἰουλίου, ὅτε τὴν σύνταξιν εἶχε προσωρινῶς ὁ κ. Ἀποστολόπουλος, ὅστις μόνον ἐν φύλλον διψύθυνη κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου εἰς Καλάμας, τοῦτο συνέβη ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ κ. Λυκόρτα καὶ ἐμοῦ καὶ ἐκ τῆς σπουδῆς νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ ἐξωφύλλον διὰ τὴν 15ην Ἰουλίου, ὅτε ἔμελλε νὰ ἀναλάβῃ ὁ κ. Λυκόρτας ὀριστικῶς τὴν σύνταξιν. Λυπούμεθα, ἐν τούτοις, ὅτι τὸ ἐβδομαδιαῖον φύλλον, τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσεν τὸ ἀνάλατον αὐτὸ ἀστεῖον καὶ τὸ ὁποῖον ἀξιοῖ ὅτι ἔχει ὑγιεῖς ἀρχὰς καὶ ζητεῖ νὰ προσελκύσῃ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κοινοῦ, δέχεται εἰς τὰς στήλας του τὰς ξεραστικὰς ἀνδείας τοῦ πρώτου τυχόντος ξυλοσχίστου, ἐξ ἐκείνων μάλιστα οἵτινες, διὰ τὴν παχυλὴν ἀγραμματοσύνην των, διὰ τὴν μαλλιαρικὴν σαχλότητά των, διὰ τὴν ἀκατονόμαστον μοχθηρίαν των, ἀλλὰ πρὸ πάντων διὰ τὴν ἀπαράδειγμάτιστον ἀγνωμοσύνην των, ἐξεδιώχθησαν κακοὶ κακῶς ἀπὸ τὸ ἡμέτερον φύλλον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ κατὰ μεγάλην ἀνοχὴν ἡμῶν ἐψωμίσθησαν.

Ὁ Διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτῆτης
τῆς « Ἀττικῆς Ἴριδος ».

Χρ. Κονταξάκης

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Γ'

Ἐκ τῶν εἰς τὰ δύο προλαβόντα ἄρθρα τῆς στήλης ταύτης ἀναπτυχθέντων ἡλίου φαινότατον ἐδείχθη ὅτι οἱ τὴν σύγκλησιν ἐθνοσυνελεύσεως ἐπιζητούντες ἀρνούνται αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος καί, ἢ ἀποτείνονται πρὸς τὸν βασιλέα καὶ συμβουλευούσιν αὐτὸν νὰ ἐκτραπῇ εἰς πραξικόπημα, συγκαλῶν ἐθνοσυνέλευσιν, ἢ ἀποτείνονται πρὸς τὸν λαὸν καὶ θέλουσι νὰ πείσωσιν

αὐτὸν νὰ ἐπαναστατήσῃ, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τὸν βασιλέα εἰς τὴν σύγκλησιν τοιαύτης.

Ἄλλ' εἴτε τὸ ἓν, εἴτε τὸ ἄλλο συμβῆ, ἐξυπακούεται ἄφρευκτος ἢ ἀργία καὶ κατάλυσις τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπάρχοντος συντάγματος, ἣτις ἤθελε συντελεσθῇ κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ ἐδημοσιεύετο βασιλικὸν Διάταγμα, ἢ διάγγελμα, ὅπως θέλετε, τὸ ὁποῖον θὰ διέτασσε τὴν σύγκλησιν ἐθνοσυνελεύσεως. Ἡ δὲ ἐθνοσυνέλευσις ἐκείνη, πρὸ οὐδενὸς πολιτεύματος ἰσταμένη, ἀλλὰ πρὸ τοῦ χάους καὶ τοῦ κενοῦ, δὲν θὰ εἶχε πλέον πολίτευμα, τὸ ὁποῖον νὰ ἀναθεωρήσῃ, ἀλλὰ λευκὸν χάρτην, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου νὰ συντάξῃ ἐκ τοῦ μηδενὸς νέον πολίτευμα, οὐδεμίαν ἔχουσα ὑποχρέωσιν, οὔτε προδιαγεγραμμένα ὅρια, ὅπως τὸ νέον πολίτευμα ἢ συνταγματικόν, δημοκρατικόν, κοινωνιστικόν, ἢ ἔστω καὶ ἀπολυταρχικώτατον. Αὐτὸ θὰ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῶν περιστάσεων, τὰς ὁποίας θὰ ἐδημιούργει ἡ ἀναρχία καὶ ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς πίεσεως, ἐκ τῶν ἀνωθεν ἢ ἐκ τῶν κάτωθεν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εὐρίσκοντο οἱ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως ἄνδρες.

Ὁ Πολιτικὸς λοιπὸν Σύλλογος, τὴν σημαίαν ὑψῶν συγκλήσεως ἐθνοσυνελεύσεως, ὑψοῖ αὐτὴν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μονονουχί αὐτὴν τὴν κατάλυσιν τοῦ πολιτεύματος ἐπιδιώκει, οἱ δὲ ἰδρυταὶ αὐτοῦ πλανῶνται πλάνην μεγάλην, ἂν νομίζωσιν ὅτι πέντε, δέκα ἢ εἴκοσιν ἄνθρωποι δύνανται νὰ ἀνατρέψωσι πολίτευμα, κτηθὲν διὰ χύσεως ποταμοῦ αἱμάτων, ὅσον καὶ ἂν πειραθῶσι νὰ πείσωσι τοὺς ἄλλους, ὅτι τὸ νέον πολίτευμα, τὸ ὁποῖον θὰ καθιδρῦσῃ ἡ ἐθνοσυνέλευσις, θὰ εἶναι καλλίτερον τοῦ ὑπάρχοντος, φιλελευθερώτερον, ἀμειπτότερον, συμφωνότερον, τέλος, πρὸς τοὺς πόθους καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Λαοῦ. Δευτέρα γνώμη δὲν χωρεῖ· τὸ δὲ ἐγχείρημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πολιτικὸς Σύλλογος ἐκδύεται, καὶ ἂν ἔχη σκοπὸν εὐλιχρινῆ, οὐδόλωσ δύναται νὰ ἐφελκύσῃ τὴν συμπάθειαν τῶν πολλῶν, οὐδὲ νὰ πείσῃ, ὅτι δὲν εἶναι ἐναντίον τῶν διαθέσεων τοῦ Λαοῦ, ὅστις, ἀντὶ νὰ διακυβεύσῃ τὸ ὑπάρχον ὁρατὸν καὶ βέβαιον, ἔστω καὶ ἀτελές, θὰ προετίμα νὰ μείνῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν του, ἀναρῶν πρὸς τοὺς αὐτοχειροτονήτους κηδεμόνας του ριζοσπάστας, μὴ κινεῖτε κακὸν εὖ κείμενον.

Εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ἡμῶν.

Κωνσταντῖνος Λυκόρτας

ΑΙ ΕΝ ΑΙΔΗΨΩ, ΘΕΡΜΑΙ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ

(Γεωργική έρευνα και γένεσις τῶν θερμῶν πηγῶν τῆς Αἰδηψοῦ).

α) Τί καλοῦσι θερμὰς πηγὰς-

Θερμαὶ πηγαὶ ἢ θέρμαι καλοῦνται ἐν γένει αἱ πηγαὶ ἐκεῖναι, ὧν ἡ θερμοκρασία εἶνε κατὰ ἓνα τοῦλάχιστον βαθμὸν ἀνωτέρα τῆς μέσης ἐτησίας θερμοκρασίας τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἀναβρῦνται· διότι ἡ θερμότης αὐτῶν αὐτῆ, ὡς ἀποδεικνύει ἡ γεωλογία, προέρχεται ἐκ τῆς γηγενοῦς θερμότητος καὶ τούτου ἕνεκα ἔχουσι σχεδὸν πᾶσαι σταθερὰν θερμοκρασίαν καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους. Οὕτω, ἂν αἱ Ἀθηναὶ ἔχωσι μέσην ἐτησίαν θερμοκρασίαν 18 βαθμῶν Κελσίου, πηγὴ θερμοκρασίας 19° Κ. λέγεται θερμὴ Ζέουσαι δὲ λέγονται αἱ πηγαὶ ἐκεῖναι, ὧν ἡ θερμοκρασία εἶνε ἀρκούντως αἰσθητὴ εἰς τὸ σῶμα ἡμῶν καὶ κατ' αὐτὸ τὸ θέρος, π. χ. θερμοκρασίας 35° Κ. καὶ ἄνω.

Θερμαὶ πηγαὶ ποικίλης ἡμικῆς συστάσεως ἀναβλύζουσι πολλαχοῦ γῆς, ἐπὶ τε τῆς στερεᾶς καὶ τοῦ βυθοῦ τῶν θλασσῶν, ἐκεῖ ἔνθα ἡ λιθόσφαιρα ὑπὸ τεκτονικῶν ῥηγμάτων καὶ μετακινήσεων τμημάτων αὐτῆς ἔπαθε πλείστας καὶ ποικίλας διαταράξεις. Πάντως δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα κατάγονται ἐκ σχετικῶς μικροῦ βάθους ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀκτῖνα τῆς γῆς, ἐξ ἑκατοντάδων τινῶν μέτρων, ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ θερμότης ἰκανὴ νὰ ὑπερθερμάνῃ τὸ ὕδωρ. Διὰ τοῦτο χλιαρὰ ἢ ζέουσαι πηγαὶ ἀπαντῶσιν ἐντὸς χωρῶν ἠφαιστειογενῶν ἢ πλησίον ῥηγμάτων τεκτονικῶν, ἐπομένως ἐν τόποις, ἐν οἷς ὑπάρχει συγκοινωνία τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μετὰ τῶν βαθυτέρων αὐτῆς. Ζέουσαι πηγαὶ εἶναι καὶ αἱ τῆς Αἰδηψοῦ, τὴν γεωλογίαν καὶ γένεσιν τῶν ὁποίων θέλομεν ἐκθέσει δὲ ὀλίγων ἐν τοῖς ἐξῆς :

β) Ἡ νῆσος Εὐβοία εἶνε ἀπόσπασμα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Ἐκ τῶν ἄχρι τοῦδε γενομένων ἐν Ἑλλάδι γεωλογικῶν ἐρευνῶν κατεδείχθη, ὅτι τὸ στερέωμα αὐτῆς εἶνε συντετριμμένον διὰ πλείστων καὶ διαφοροῦ διευθύνσεως τεκτονικῶν ῥηγμάτων εἰς διάφορα τμήματα ποικίλου σχήματος καὶ μεγέθους καὶ ἐπομένως λίαν τετραγυμένον. Διὰ τοῦτο διαμελίζεται εἰς πλείστας νήσους, χερσονήσους καὶ συνιζήματα καὶ φέρει πολλὰ ἐν αὐτῇ ἠφαιστεία ἐσβεσμένα καὶ ἐνεργὰ καὶ θερμὰς πηγὰς διαφοροῦ θερμοκρασίας καὶ χημικῆς συστάσεως.

Ἀποτέλεσμα τοῦ τοιούτου τῆς Ἑλλάδος διαμελισμοῦ εἶνε καὶ ἡ νῆσος Εὐβοία, ἣτις δὲν συγκροτεῖ ἀνεξάρτητον τι γεωλογικὸν κατασκευάσμα, ἀλλ' εἶνε ἀπόσπασμα ἢ σύντριμμα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ὅπερ ἀπεχώρησαν ἐξ αὐτῆς τέσσαρα μεγὰ τεκτονικὰ ῥηγματα, παραλληλόγραμμον σχηματίσαντα, ἐξ ὧν τὸ ἓνα διευ-

θυνόμενον ἐκ τῶν ΝΑ πρὸς τὰ ΒΔ, ἀπετέλεσε τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον Ἐκτὸς ὅμως τούτου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα δευτερεύοντα, ὡς ἐκεῖνο ὅπερ διέρχεται παραλλήλως τῶν βορείων προπόδων τῆς Οἴτης καὶ ὅπερ πιθανῶς συνδέεται μετ' ἐκείνου, ἐφ' οὗ κείνται τὰ τῆς Αἰδηψοῦ καὶ τῶν Γυάλτρων λουτρά.

γ) Γεωλογικὴ σύστασις τῆς Εὐβοίας.

Τὸ στερέωμα τῆς Εὐβοίας, ὅπως σχεδὸν καὶ τὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, συνίσταται κυρίως ἐκ πετρωμάτων τριῶν διαφορῶν γεωλογικῶν περιόδων.

1) Ἐκ μαρμάρων καὶ μαρμαρυγιακῶν σχιστολίθων τῆς ἀζωϊκῆς περιόδου. Ἐκ τούτων συγκροτεῖται τὸ νότιον τμήμα τῆς Εὐβοίας ἀπὸ τῆς λίμνης Δυστοῦ μέχρι Καφρέως καὶ Καρύστου, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ δήμου Αἰδηψίων ἀπὸ τῆς Βαρβάρας μέχρι Ἀγ. Θεοδώρων καὶ λουτρῶν Αἰδηψοῦ. Εἶνε δὲ ἀμφοτέρωθεν τὰ τμήματα ταῦτα μεταλλοφόρα.

2) Ἐξ ἀσβεστολίθων καὶ σχιστολίθων τῆς κρητιδικῆς περιόδου, ἐξ ὧν εἶνε κτεσκευασμένοι μέγα μέρος τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος (Δίρφυς, Μάκιστος ἢ Κανδυλι, Πυζαριά), μέγα μέρος τοῦ Τελεθρίου ὄρους (Γαλτσάδικος) καὶ ἡ ἀπέναντι τῆς Αἰδηψοῦ μικρὰ καὶ ὀρεινὴ χερσόνησος Λιχάδος καὶ

3) Ἐκ τριτογενῶν (ιδίως πλειοκαινικῶν) στρωμάτων, ἐγκλειόντων γεάνθηρας Ἐκ τοιούτων στρωμάτων συνίσταται ἡ περὶ τὴν Κύμην χώρα, ἡ ἀπὸ Μακίστου μέχρι Ξηροχωρίου καὶ Ἀρτεμισίου ἀκρωτηρίου ἐξοπλουμένη καὶ τὰ ΝΑ κράσπεδα τῆς Λιχάδος.

Πολλαχοῦ τὰ κρητιδικὰ καὶ ἀζωϊκὰ στρώματα διασχίζονται ὑπὸ ἐκχύτων πετρωμάτων (πυριγενῶν), π. χ. ὄφειτων, ἐγκλειόντων ἐνιαχοῦ καὶ μαγνησίτην (λευκόλιθον). Ὀφείται ὑπάρχουσι καὶ πλησίον τῶν λουτρῶν Αἰδηψοῦ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς παρὰ τὸ ξενοδοχεῖον Ἡράκλειον, ἐν τοῖς περιχώροις δὲ τοῦ χωρίου Αἰδηψοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἀμαξίτου τῆς ἀγούσης εἰς Ὠρεοῦς ἀνυψοῦνται λόφοι ἐκ πρασινολιθικοῦ πετρώματος (διοριτικοῦ). ἐξ οὗ ἄμμος, κροκάλα καὶ τρόχμαλοι ἀπαντῶσιν ἐπὶ τῆς παραλίας, ἀπὸ τῶν λουτρῶν Αἰδηψοῦ μέχρι Βαρβάρας.

Ἡ ὑπάρξις τῶν πετρωμάτων τούτων δηλοῖ, ὅτι ἡ ἠφαιστειότης τῆς γῆς ἐνήργησε μέχρι τοῦλάχιστον τῆς κρητιδικῆς περιόδου, γεννήσασα τὰ ἐκχυτὰ ταῦτα ἢ πυριγενῆ πετρώματα. Ἡ παρουσία δὲ θερμῶν πηγῶν καταδεικνύει, ὅτι ὑπάρχει ἐνταῦθα εἰσέτι συγκοινωνία τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μετὰ τῶν βαθυτέρων αὐτῆς.

δ) Αἱ θερμαὶ πηγαὶ τῆς Αἰδηψοῦ. Ἀναβραστίτης.

Ἡ νῆσος Εὐβοία κατὰ τὸ ΒΔ αὐτῆς ἄκρον καταλήγει εἰς τὴν μικρὰν καὶ ὀρεινὴν χερσόνησον Λιχάδα. ἐγκλείουσαν τὸν βαθὺν καὶ ἐπιμήκη τῆς Αἰδηψοῦ λιμένα. ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὸ χωρίον τῆς Αἰδηψοῦ ἀπέχει περὶ τὰ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας. Πρὸς τὰ νότια τοῦ χωρίου τούτου

καὶ εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ἀπὸ τούτου ὥρας κείνται παρὰ τὴν θλασσάν τὰ διάσημα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους Λουτρά τῆς Αἰδηψοῦ, ἅτινα ὁ Πλούταρχος καλεῖ κοινὸν οἰκητήριον τῆς Ἑλλάδος (Πλούτ., Συμπ. 4. 4), διότι, φαίνεται, ὅτι κυρίως ἤκμασαν κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ὡς ἐβεβαιώθη καὶ ἐκ τῶν πρό τινων ἐτῶν δι' ἀνασκαφῶν εὐρεθέντων οὐ μακρὰν τοῦ ναοῦ τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων ἀγαλμάτων καὶ νομισμάτων. Λέγεται δὲ ὑπὸ Πλουτάρχου, ὅτι καὶ ὁ Σύλλας, διατρίβων περὶ τὰς Ἀθήνας καὶ παθὼν ὑπὸ ποδάγρας, ἔλουσθη ἐν Αἰδηψῷ (Πλούτ., Συλ. 26). Ἐπιδεικνύονται δὲ, ὡς ἀνήκοντες εἰς τὸν Ῥωμαῖον τοῦτον στρατηγόν, καὶ νῦν κάτωθεν τοῦ ναοῦ τούτου καὶ ἀρχαῖοι λουτῆρες, κεκαλυμμένοι θολοειδῶς ὑπὸ βραδύτερον κατακρημνισθέντος ἀναβραστίτου (ὄξυανθρακικῆς ἀσβέστου)**

Κ. Μητόπουλος

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Διευθυντῆς τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου

ΑΡΧΕΙΟΝ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΚΑΙ ΡΗ

Δημοσιευόμενον ὑπὸ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου.

Τῆ 20 Μαΐου ἐκ Πίζας γράφει πρὸς τὸν Θεόφιλον ἐκ Κυδωνίας ὁ Διονύσιος Καμπάνης παραπονούμενος ὅτι δὲν λαμβάνει ἀπὸ γρόνου πολλοῦ ἐπιστολὴν τοῦ εὐεργέτου αὐτοῦ. Ὁ Διονύσιος ἐσπούδαζεν ἐν Ἰταλίᾳ δαπάναις τοῦ Χ. Ἀθανασίου Χ. Γεωργίου καὶ ἄλλων πλουσίων τῆς θήλῆς τοῦ Θεοφίλου. Προστίθῃσι δὲ ὅτι

* ΣΗΜ. Βλ. Ἀριστοτ. Μετεωρ Β. σελ. 366.—Ἀθηναῖον 3.3.—Πλούτ. περὶ Φιλαδέλ. 17. καὶ Στράβωνα 1,60 καὶ 9,425.

** Τὸ μέταλλον ἀσβεστῖον ἐνοῦμενον ὡς ἀσβεστός μετὰ τοῦ ὄξυανθρακός ἀποτελεῖ δύο ὄρυκτά, χημικῶς μὲν ὅμοια, ὅμως δὲ ἀνόμοια κατὰ τὰ κρυσταλλογραφικὰ καὶ φυσικὰ γνωρίσματα, τὸν ἀσβεστῖτην καὶ τὸν ἀραγονίτην. Ἀμφοτέρωθεν τὰ ὄρυκτά ταῦτα ὑπὸ μεγάλην θλίψιν ὑπὸ ὑδάτων ἐμπεριεχόντων ἐλευθερον ὄξυανθρακὰ ἀπορρυστοῦνται ὡς διττανθρακικὰ ἄλατα. Ἐπομένως τὰ τὸν φλοιὸν τῆς γῆς διαρρέοντα ὕδατα, ὡς ἐμπεριέχοντα ὄξυανθρακὰ καὶ ὁ ατελοῦντα ὑπὸ μεγάλην θλίψιν, ἀπορρυστοῦσι τὴν ἀπλήν ὄξυανθρακικὴν ἀσβεστον, δὲ τῆς διέρχονται ὡς διττανθρακικὴν καὶ ἅμα φθάσωσιν εἰς τὴν ἐπιφανείαν τῆς γῆς, ἐπειδὴ παύει ἡ θλίψις, ἐλευθεροῦται ὁ ὄξυανθραξ, ἡ δὲ ὑποληφθεῖσα ἀπλή ὄξυανθρακικὴ ἀσβεστός κατακρημνίζεται ὡς λίθος καὶ ἐπικαλύπτει δὲ ἐπιφλοιώσεων τὰ ἐν τοιούτῳ ὕδατι ἐμβασπιζόμενα σώματα Οὕτως ἐξηγεῖται ὁ ἐντὸς σπηλαίων σχηματισμὸς σταλακτιτῶν καὶ αἱ ἐπιφλοιώσεις πηγῶν τινῶν τῆς Αἰδηψοῦ, τῆς Καρλαβάδος κτλ. Καὶ ἐκ μὲν τῶν ψυχρῶν ὑδάτων κατακρημνίζεται ἀσβεστῖτης (ὡς οἱ σταλακτίται τῶν σπηλαίων), ἐκ δὲ τῶν θερμῶν ἀραγονίτης, ὅν εἰς τὴν περιπτῶσιν ταύτην καλοῦσιν ἀναβραστίτην (Sprudelstein).

ἐτοιμάζουσι τὴν μεγάλην φωτοχυσίαν τοῦ ἁγίου Τανιέρη, ἣτις κατὰ τοὺς εἰδότες θὰ γίνετο ἀξιόλογος.

Ὁ Κ. Οἰκονόμος, ὁ ἐξ Οἰκονόμων, γράφει τῆ 24 Ὀκτωβρίου 1816 χαριεστάτην ἐπιστολὴν εὐχαριστῶν τῷ σεβασμιωτάτῳ διδασκάλῳ, ὡς προσφωνεῖ τὸν Θεόφιλον, διὰ τὴν συλλογὴν συνδρομητῶν πρὸς τύπωσιν τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ.

Ὅναί! συνεχῶς τοὺς ποιοῦντας ὠφελῶν
Αὐτὸς τε μοχθῶν Ἑλλάδος κλεινῆς ὑπερ.

Ἀσπάζεταιται προσέτι ἀδελφικώτατα τὸν σοφολογιώτατον διδάσκαλον κύρ Γρηγόριον. Ζῆτε, ἱερὰ δυάς, καὶ ὑγιάνοιτε πολυετῶς εἰς φωτισμὸν τοῦ γένους μας!

Ὁ διδάσκαλος Κούμας καὶ ὁ ἀδελφὸς Στέφανος σᾶς προσκυνοῦν ἀμφοτέρωθεν μὲ πόθον ἀδελφικόν.

Τῆ 2 Ὀκτωβρίου 1816 ὁ Αἰνίου Μιχθικίος γράφει ἐπαινετικώτατα καὶ ἐγκωμιστικώτατα, πρὸς ἐπιστολὰς τοῦ Θεοφίλου ἀποκρινόμενος. Ἐπανελθὼν δὲ, λέγει, ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν μου περιουσίας εἰς τὴν ταπεινὴν μου μητρόπολιν ἀπήλαυσα καὶ προσωπικῶς τὸν ἀποσταλέντα διδάσκαλον, τῶν ὑμετέρων πόνων τὸ ἀξιάγαστον ἄγαλμα καὶ σὸν τε, καὶ τῷ σοφολογιωτάτῳ διδασκάλῳ κυρίῳ Γρηγορίῳ μεγίστας καθωμολόγησα χάριτας, πολλὰ τε καθ' ὑμῶν εἶπον ἐγκώμια, πολὺ μὲν τὴν ἀξίαν ἀπολειπόμενα παρὰ τὴν ἐμὴν ἀδυναμίαν, ἐνδεικτικὰ μὲν τοι τῆς ἐνδομύχου χαρᾶς καὶ πυκνῆς ἐξ ὑμῶν εὐφροσύνης, ὅτι εἰς τοσοῦτον ἀρετῆς καὶ παιδείας προέβητε, ὥστε καὶ ἄλλους ἀποδεικνύναι τοιούτους, ὡς τελείας μαθήσεως ὑπάρχει τεκμήριον. Ὅθεν καὶ ἐπευξάμην ὑμῖν ὑγιάναι ἀκροτάτην καὶ ἐπὶ μακρότατον ἐν τῷ βίῳ διαμονὴν καὶ πᾶνθ' ὅσα ἀγαθὰ καὶ ὑμῖν καταθύμια πρὸς πλείονων ὠφέλειαν. . . .»

Τῆ 26 Σεπτεμβρίου 1816 ὁ Δημήτριος Ζῆνης γράφει ἐκ Σμύρνης περὶ οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων προστίθῃσι, ὅτι ὁ ἄρχων Δημητράκης Καμπάνης, Κοτζιάμπασης τῆς Ἀνδρου, εὐρίσκειται δι' ὑποθέσεις αὐτοῦ ἐν Σμύρνη καὶ ὅτι εἶπεν αὐτῷ, σπύδει ν' ἀποπερατωθῇ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ σχολείου, ἵνα προσκαλέσῃ τὸν Θεόφιλον εἰς τὴν Ἀνδρον.

Τῆ 3η Σεπτεμβρίου 1819 γράφει ἐκ Σμύρνης ὁ Οὐίλλιαμ Τζώιττ ἑλληνιστὴς πρὸς τοὺς σοφολογιωτάτους καὶ ἐξαιρετωτάτους διδασκάλους τῆς σχολῆς τῶν Κυδωνίων, ὅτι τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπεμψεν εἰς Κυδωνίας βιβλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς διχοφύρους γλώσσας μεταπεφρασμένα καὶ ἀγνοεῖ τὴν τύχην αὐτῶν, πέμπει δὲ νῦν καὶ ἄλλα, ὅπερ ὡς τι περιέργων πρέπει νὰ ἔχη ἢ βιβλιοθήκη τοῦ περιφήμου σχολείου τῶν Κυδωνίων· ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ ἴδωσι, ν' ἀποδείξωσι δὲ καὶ ἄλλοις ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν ἁγιογραφικῶν ἐπιχειρῶν εἶνε ἀξιολογώτατος καὶ διὰ τῆς διαδόσεως τῶν Ἀγίων Γραφῶν προεβίβασαν πᾶν γένος ἀνθρώπων. Λυπεῖται ὅτι τὴν ἐν Μόσχᾳ ἔκδοσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς κατὰ τοὺς Ὁ', περὶ ἧς ὠμίλησαν τὸ παρελθὸν ἔτος, οὐπω ἔλαβεν. Ἐσχάτως ἐν Κερκύρᾳ συνέστησαν Ἰονικὴν Ἀγιογραφικὴν Ἐταιρείαν, ἣν ὑπερα-

σπίζει ή Α. Ύψηλότης ό βαρώνος Έμμάνουηλ Θεοτόκης, άκρος μου φίλος, λέγει ό Ούίλλιαμ Τζώιττ.

(Άκολουθεϊ)

Μαργαρίτης Εύαγγελίδης

Καθηγητής του Έθνικου Πανεπιστημίου

Η ΑΥΡΗΛΙΑΝΗ ΠΑΡΘΕΝΟΣ

ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΦΡΑΓΚΙΑ

(Άνεγνώσθη εν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φ. Συλλόγου «Παρνασσού» τῆ 14 Φεβρουαρίου 1901).

Ὁ ἐν τῷ αἰῶνι τῶν θεικῶν ἐπιστημῶν, ἐν μέσῳ τῆς ψυχρᾶς δυσπιστίας καὶ τῶν ὀλιστικῶν ἰδεῶν ἐπιχειρῶν ν' ἀποκαλύψῃ εἰκόνα παρῳχημένων χρόνων, καθ' οὓς ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀκραφνῆς πίστις, ἠνωμένη μετὰ φλογερᾶς φιλοπατρίας, ἀπειργάζετο θαύματα ἀνδρείας καὶ ἡρωϊσμοῦ, ὁμοιάζει πρὸς ἄνθρωπον λαλοῦντα γλῶσσαν ἀπηρχαιωμένην καὶ σχεδὸν ἀκατάληπτον.

Ἄλλ' ἕκαστος αἰὼν ἔχει ἴδιον ὀρίζοντα αἰσθητικῆς, ἰδίας τάσεις καὶ ἰδέας πλανᾶται δὲ ὁ φρονῶν ὅτι ἴσταιται ἐκάστοτε ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ μεταίχιμου πάσης γνώσεως καὶ καλαισθησίας, ὡς πλανᾶται ὁ ἄφ' ὑψηλοῦ περιβλέπων τὸν ὀρίζοντα καὶ νομίζων ἑαυτὸν κατέχοντα τὸ κέντρον τοῦ παντός.

Τὸ σκάφος τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, δαπλέον τὸν ὠκεανὸν τοῦ χρόνου καὶ τῶν γεγονότων, βλέπει περὶ ἑαυτὸ ἀδιαλείπτως μεταβαλλόμενον τὸν ὀρίζοντά του. Ὅ,τι πρὸ μικροῦ ἐφαίνετο ἀπώτατον, δυσδιάκριτον, ἐλάχιστον μόριον ἕλης βαθμῆδὸν μεγεθύνεται, πλησιάζει, περὶ βάλλεται σχῆμα καὶ χρῶμα ζωῆς, πυργούμενον δὲ εἰς ὄρος κολοσσιαῖον καὶ παμμέγιστον, καταπλήσσει παρελαῦνον πρὸ τοῦ προχωροῦντος σκάφους καὶ ἐπισπᾶται ὄλον αὐτοῦ τὸν θανασμόν. Ἄλλὰ καὶ πάλιν βαθμῆδὸν ἀντιπαρέρχεται, σμικρύνεται, ἀφανροῦται καί, τέλος, συγχρόμενον μετὰ τοῦ ὀρίζοντος, ἐκλείπει καὶ σβέννυται.

Μωρὸς ὁ ἐπιβάτης τοῦ σκάφους, ὅστις ἤθελε τότε περιφρονῆσει τὸ πελώριον ὄρος ὡς σμικρυνθὲν εἰς τὴν ἀπόστασιν, διότι δὲν τὸ βλέπει πλέον, ὡς πρὸ μικροῦ, ὑψούμενον πρὸ αὐτοῦ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβάλλον· νῆπιος ἄρα καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἐνεστώτος, ὅστις, ἐπηρεαζόμενος ὑπὸ τῶν ἰδεῶν τοῦ αἰῶνος του, ἤθελε κρίνει ἀκαλλῆ καὶ ἀναξίαν τῆς προσοχῆς του τὴν εἰκόνα παρελθόντων μεγαλορρημάτων, διότι ὁ μύσῳ ὀφθαλμὸς τῆς διανοίας καὶ τῆς φαντασίας του δὲν δύναται νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτῶν διὰ τῆς ἀποστάσεως τοῦ χρόνου.

Ἄλλ' ὅταν μεταξὺ τῶν μεγάλων ἱστορῶν τοῦ παρελθόντος γεγονότων ἐξέχῃ μεγαλόρρημα μοναδικὸν οὐ μόνον κατὰ τὸ ἐπιβάλλον ὕψος ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κάλλος τὸ ποιητικόν, ἐμπνευσθὲν ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων τῆς ψυχῆς αἰσθημάτων, τῆς φιλοπατρίας, τῆς πίστεως καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ, περιλαμπόμενον δὲ ὑπὸ τῆς ἀγνοτέρας ποιητικῆς χάριτος καὶ τοῦ μαρτυρίου, εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις εὐγενῆ ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἥτις, ὅσον καὶ ἂν ἀπέχῃ αὐτοῦ κατὰ χρόνον, ὅφ' ὅσονδήποτε ποιητικῶς στείραν ἐποχὴν καὶ ἂν ζῆ, δὲν θὰ τὸ θανμάσῃ μέχρι λατρείας καὶ ἀποθεώσεως.

Τοιοῦτο εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἐθνικῆς τῶν Γάλλων ἡρωϊδος Ἰωάννας δ' Ἄρκ, Παρθένου τῆς Αὐρηλίας, ὃ δὲ λαλῶν περὶ αὐτοῦ λαλεῖ πρὸς τὰς καρδίας πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ πάντων τῶν αἰώνων.

Περιεκάλυπτεν εἰσέτι τὴν Εὐρώπην ὁ ζόφος τοῦ μεσαιῶνος, ἀρχομένου τοῦ 15ου αἰῶνος, ἐν πλαισίῳ δὲ ἀμαθείας ἡρωϊσμοῦ καὶ προλήψεων ἐχαλκεύετο ἡ μεταμόρφωσις τοῦ κόσμου τοῦ ἀρχαίου, ὅπως ἐκ τοῦ χάους ἐκείνου ἀναιτῆλη μετ' ὀλίγον ὡς διὰ νέας τινὸς δημιουργίας ὁ νεώτερος πολιτισμός, γεννηθεὶς ἐκ τῆς συναντήσεως δύο θείων στοιχείων, τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου γαλλικοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ μετὰ 350 ἔτη ἔμελλε, καταλύων τὴν προτέραν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν τυραννίαν, νὰ καταυγάσῃ τὸν κόσμον ὁ ἀγὼν τῆς μεγάλης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἕτερος δεινὸς κατεσπάραιτε τότε τὴν Γαλλίαν καθ' ὁμοφύλων ἅμα καὶ ξένων ἀγῶν. Οἱ δύο δὲ τόσον ἀνόμοιοι οὗτοι ἀγῶνες ὁμοιάζον κατὰ τοῦτο καὶ μόνον πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἀμφότεροι ἐστοίχισαν εἰς τὴν Γαλλίαν αἷμα πολὺ.

Μόλις εἶχεν ἀναπνεύσει ἡ Γαλλία ἀπὸ τῶν περὶ διαδοχῆς τοῦ θρόνου τῶν αἱματηρῶν πολέμων τῆς, ἀνακλήσασα ἀπὸ τῶν Ἄγγλων ἐν ἔτει 1377 τὴν μέχρι τοῦ Calais καὶ Borbeaux χώραν, ὅτε ἐπὶ τῆς ἀντιβασίλειας Καρόλου τοῦ ΣΤ' στάσις αἱματηρὰ ἐξεγερθεῖσα ἐν Παρισίοις καὶ καθ' ὅλην τὴν βόρειον χώραν κατεσπάραιξε καὶ πάλιν τὸ ἔθνος. Ὁ Φίλιππος δούξ τῆς Βουργουνδίας κατέλαβε τὴν Φλάνδραν δ' ἄ γαλλικοῦ στρατοῦ: τούτου δὲ θανόντος, ὁ Λουδοβίκος Α' τῆς Αὐρηλίας, ἀγωνισθεὶς περὶ τῆς βασιλείας πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Φιλίππου, Ἰωάννην τὸν Ἀτρόμητον, ἐφρονεῖτο ὑπ' αὐτοῦ. Πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ φόνου τούτου ἅπαντες οἱ ἐκ βασιλικῶν αἵματος προΐγκητες ἐνωθέντες μετὰ τοῦ προΐγκητος τῆς Αὐρηλίας, υἱοῦ τοῦ φονευθέντος, προσιέλικυον καὶ τοὺς εὐπατριῶδας τῆς νοτίου Γαλλίας, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου ὁ φονεὺς δούξ τῆς Βουργουνδίας ἐξήγειρεν ὑπερ ἑαυτοῦ τὴν αὐτοκλήν τάξιν ἐν Παρισίοις καὶ τῇ βορείῳ Γαλλίᾳ. Οὕτω δὲ ἡ ὅλη χώρα διηρέθη εἰς δύο ἐχθρικά στρατόπεδα, τὸ μὲν τῆς φαιρίας Armagnac ὑπὸ τὸν δελφίνον Κάρολον Βαλοᾶ, υἱὸν Καρόλου τοῦ ΣΤ', τὸ δὲ τῆς τῶν Βουργουνδίων, ὑπὸ τὸν Ἰωάννην δούκα τῆς Βουργουνδίας, καὶ τὸ αἷμα ἔρρευσεν ὡς ποταμὸς ἐπὶ τε του πεδίου τῶν μαχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ἰκρίωματος.

Νέος τότε ἀλλὰ καὶ ξένος οὗτος παλαιστής κατῆλθεν ἐπὶ τὴν αἱματόβρεκτον ταύτην κορίστραν Ἐρρῆκος ὁ Ε', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἀντιποιοῦμενος καὶ αὐτὸς κληρονομικὰ ἐκ θηλυγονίας δικαιώματα ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ θρόνου, κατέλαβε δι' ἰσχυρᾶς στρατιᾶς τὴν βόρειον Γαλλίαν, ἤδη σφαδάζουσαν ἐν ἐμφυλίῳ αἵματι, καί, κατατροπώσας ἐν ἔτει 1415 τὸν κατ' αὐτοῦ ἀντεπεξεληθόντα γαλλικὸν στρατὸν ἐν Azincourt, συνεμάχησε μετὰ τοῦ ἑτέρου τῶν ἐμφυλίων ἀντιπάλων, δουκὸς τῆς Βουργουνδίας, ἐν δὲ τῇ πόλει τῶν Παρισίων, κυριευθεῖση ὑπὸ τῶν συμμάχων τούτων, ἐγκαθιδρόθη ἀπαίσιος ξενικὴ κυβέρνησις.

Ἄλλὰ τότε ὁ πόλεμος ἀπὸ ἐμφυλίου κατέστη ἐθνικὸς, πόλεμος τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους ὑπὸ τὸν δελφίνον Κάρολον Βαλοᾶ κατὰ τῶν ἐπιδραμόντων ἀλλοφύλων καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν βουργουνδίων, μετὰ τῶν ὁποίων συνεμάχησε καὶ αὐτὴ ἡ μήτηρ τοῦ Καρόλου, ἡ ἀκόλαστος καὶ κενόδοξος Ἰσαβέλλα ἡ Βαβαρικὴ.

Δεινὸς συνεῖχε τὴν Γαλλίαν πανικὸς ἀπέναντι τῶν ἐχθρικών τούτων συμμάχων. Τὸ μείζον τῆς χώρας ἀλωθὲν

κατεῖχτο ὑπὸ τῶν Ἄγγλων. Ὁ ἀνήλικος Ἐρρῆκος ΣΤ' τῆς Ἀγγλίας εἶχεν ἀναγορευθῆ ἐν Παρισίοις καὶ τῆς Γαλλίας βασιλεὺς, ὃ δὲ νόμιμος τοῦ γαλλικοῦ θρόνου διάδοχος μόλις εἰκοσαετῆς Κάρολος Βαλοᾶ, ὃ ὕστερον Κάρολος Ζ', πωχὸς, ἠττημένος, ἀλλ' ἀείποτε ἐλπίζων εἰς τὸν δίκαιον αὐτοῦ ἀγῶνα, κατέβαλλε τὰς ἐσχάτας προσπάθειας ἐντεῦθεν τοῦ Δείγηρος, ὅπως συγκρατῆ τοὺς ἐκ τοῦ πανικοῦ καὶ τῶν στερήσεων ἀδιαλείπτως λιποτακτοῦντας καὶ στασιάζοντας αὐτοῦ στρατιώτας.

Αἱ ὀλέθριαι ἦνται τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, ἰδίως ἐν Azincourt, Rouvrai καὶ Harengs ἐνέβαλον αὐτῷ τοσαύτην ἀποθάρρυνσιν, τοσοῦτον τρόμον, ὥστε, καίτοι γενναίως μαχόμενος, προσηθάνειο, προσεδόκα, καὶ τέλος ὑφίστατο πάντοτε τὴν ἦταν.

Καὶ ὁ ἀλάστορ ἐχθρὸς προσήγγιζε καὶ προὔχουσε ὄλον ἐν μέσῳ πτωμάτων, ἀλλοκων καὶ ληλατῶν τὰς πόλεις, δηρῶν τὴν ὑπαθρον χώραν καὶ κατακτῶν ὁσημέραι νέον ἔδαφος, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου ὁ γαλλικὸς στρατὸς ὀπισθοχώρει μαχόμενος καὶ τὸ ἔδαφος ἔστενοῦτο περὶ αὐτόν, ἠκούετο δὲ ἤδη τὸ ἄσθμα τοῦ ἐπιπταμένου ὀλέθρου τῆς Γαλλίας.

Καὶ τοῦτο, διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐξεγερθῆ ἐν τῷ γαλλικῷ ἔθνει τὸ αἶσθημα τὸ ἐθνικόν. Ὁ ἀγὼν ἐκείνος ἐθεωρεῖτο εἰσέτι ὡς σκοπὸν τὸν κορεσμὸν ἀτομικῶν φιλοδοξίων, ἀλληλομαχομένων περὶ τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας. Δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐπέλθει ὁ ἐθνικὸς ἐκείνος κραδασμὸς τῶν ὑπερ ἑλευθερίας καὶ ἐστιῶν ἀμνημονίων ἐθνῶν, ὃ δημιουργῶν τοὺς ἥρωας καὶ καταπλήττων τὸν κόσμον. Ἡ γαλλικὴ ἐλευθερία ἐτραυματιζέτο οὕτως εἰπεῖν κοιμωμένη καὶ ἐνυχορράγει ἐν ὑπνοβασίᾳ. Τίς θὰ ἦτο ὁ γίγας ὅστις ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀλεθρίας νάρκης ἐκείνης ἤθελεν ἔχει τὴν ὑπερφυᾶ ἀλγὴν καὶ τὸ ἐνθεον θάρρος νὰ σείσῃ τὸν κοιμώμενον λέοντα, νὰ ἐξεγείρῃ αὐτόν εἰς φοβερὰν ἐργήγορσιν, πληρῶν δὲ ζωῆς καὶ φλογὸς τὰ στήθη καὶ τὸ βλέμμα του διὰ τῆς ἠλεκτριζούσης πᾶσαν ψυχὴν ἰδέας τῆς κωδυννεούσης πατριδος, ἤθελεν ἐξωθήσει αὐτόν ἀκαταμάχητον κατὰ τῶν ἐπιδραμόντων ἐχθρῶν;

Τοιαύτη ἐμφάνισις ὑπερέβαινε τὸ φυσικῶς δυνατόν καὶ μόνον ἐν τῷ θαύματι θὰ ἦτο πιθανή.

Καὶ ἀληθῶς συνετελέσθη τότε θαῦμα, πάντας ἔχον τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἀνεξηγήτων ἐκείνων φαινομένων, τὰ ὁποῖα μόνος δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ὁ Θεός.

Ἐν μέσῳ τῆς ἐπισημῆς Γαλλίας, φεγγούσης προτροπᾶν πρὸ τοῦ χειμάρρου τῶν ἐχθρῶν, ὠρθώθη τότε εἰς πανίσχυρος πολεμιστῆς. Εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ τὸ θεσπέσιον παράστημα ὃ κρυερὸς φόβος ἐσκεδάσθη παραχρῆμα, ἡ Γαλλία ἀφνῆνισθη τέλος, τὸν παλμὸν τῆς μεγάλης καρδίας τῆς ἐτόνισεν ὁ διάπυρος πατριωτισμός, αἱ ἔλαφοι μετεβλήθησαν εἰς λέοντας καὶ ἡ τέως ἀκατάσχετος ἐκείνη χιονοστιβίς τοῦ ἐπιδρομέως ἐχθροῦ ἔστη, συνετριβῆ καὶ ἔφηνε πρὸς τὰ ὀπίσω.

Τίς ἦτο ὁ ἐλευθερώσας τὴν Γαλλίαν θεόπεμπτος ἐκεῖνος τιτάν;

Μία δεκαεπταεὺς ποιμενίς.

II

Ὁ ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν ἀκολουθῶν τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ἐν τῇ βορειοανατολικῇ Γαλλίᾳ ὄροντος ποταμοῦ Μεύσου, εἰς ἀπόστασιν 11 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ Neufchâteau βλέπει πρὸ αὐτοῦ ἐκτεταμένην χλοερὰν κοιλάδα, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας ἐν μέσῳ βαθυσκίου φυλλώματος διαφαίνεται ἐν μικρὸν χωρίον.

Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι τὸ Domrémy, ἡ «Βηθλεὲμ τῆς νέας ἀπολυτρώσεως», τὸ ἐθνικὸν προσκύνημα τῶν Γάλλων.

Μετὰ φιλοστόργου μερίμνης ὡς τιμαλφὲς ἐθνικὸν κειμήλιον διατηρεῖ εἰσέτι τὸ γαλλικὸν ἔθνος τὸν περιόδοξον ἐκεῖνον ἀγροτικὸν οἰκίσκον, ἐνθα τῇ 6 Ἰανουαρίου 1412 ἐγεννήθη ὑπὸ γονέων χωρικῶν καὶ ἀπαιδευτῶν ἡ Παρθένος τῆς Αὐρηλίας, ἡ ἐθνικὴ τῶν Γάλλων ἡρωὶς Ἰωάννα δ' Ἄρκ.

Ὁ πατὴρ τῆς Ἰάκωβος δ' Ἄρκ, ἐντιμος καὶ εὐπορος ἀγρότης, κατήγετο ἐκ Καμπανίας, ἐνθα ἡ πρὸς τὸν γαλλικὸν θρόνον ἀφοσίωσις ἦτο πατροπαράδοτον αἰσθημα. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς Ἰσαβέλλα Ρωμὲ ἀγαθὴ καὶ εὐσεβῆς χωρικὴ ἀνέθρεψεν ἐν τῇ ἀκραφνεσιτέρῳ πρὸς τὸν Θεὸν πίστει καὶ ἐν ἐντίμῳ ἐργασίᾳ τὰ πέντε τέκνα τῆς, ἦτοι τοὺς τρεῖς υἱοὺς τῆς Ἰάκωβον, Ἰωάννην καὶ Πέτρον, καὶ τὰς δύο θυγατέρας τῆς Αἰκατερίνην καὶ Ἰωάνναν.

Ἡ Ἰωάννα δ' Ἄρκ κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἄρχεται ἡ ἱστορία τῆς αὐτῆς, παρίστα τὴν ποιητικωτέραν εἰκόνα ὠραίας καὶ ἀφελοῦς ἅμα μικρᾶς ποιμενίδος.

Φαντασθῆτε κορασίᾳ δεκαετραετίδα ὑψηλὴν καὶ ραδινὴν τὸ ἀνάστημα, ἀλλ' ἔρρωστον καὶ ρωμαλεῖαν, ἀρρενωπὴν ἔχουσαν τὴν ὄψιν καὶ ἀγαλματώδες τὸ κάλλος, μὲ ὀφθαλμοὺς βαθέως καστανοῦς, ῥῖνα καὶ στόμα τελείως κανονικά καὶ μέλαιναν ἄφθορον κόμην. Καὶ φαντασθῆτε τὴν περικαλλῆ ταύτην ζῶσαν εἰκόνα ὠραϊζομένην ἐν μᾶλλον ὑπὸ τῆς χαριεστέρως παιδικῆς ἀφελείας καὶ τῆς ἀγνοτέρας παρθενίας αἰτινες ἐκόσμησαν ὀλόκληρον τὴν βραχεῖαν τῆς κόρης ταύτης ζωὴν ἀπὸ τῶν πρώτων παιδικῶν αὐτῆς βημάτων μέχρι τῆς πυχρᾶς τοῦ μαρτυρίου τῆς.

Ὀδδέποτε ποιητοῦ ἢ ζωγράφου φαντασία ἐδημιούργησε χαριεστέρως τῆς ἀπροσποίητου ταύτης καὶ πραγματικῆς εἰκόνας κόρης δεκαετραετοῦς, ἀκουσίως αὐτῆς καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ὠραίας, ἦτις, παιζουσα μετὰ τῶν ὀμηλικῶν τῆς ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν παρὰ τὸ χωρίον τῆς δρῶν τῶν νηρηίδων ἢ βόσκουσα τοῦ πατρὸς τῆς τὸ ποιμνιον, ἐγονυπέτει αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν ὁσάκις ἦκουε μακρόθεν ἠχοῦντα τὸν κῶδωνα τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου καὶ προσήχετο κατὰμονος λαλοῦσα πρὸς τὸν Ὑψιστον Πατέρα μετὰ τόσον ἀδιστάκτον πίστεως ὅτι ἀκούεται ὑπ' αὐτοῦ, μεθ' ὅσης ἐλάλει πρὸς τὴν μητέρα τῆς παροῦσαν.

Καὶ ἰδοὺ τὸ δυσχερέστερον σημεῖον τῆς πορείας μου. Θέλω νὰ λαλήσω πρὸς τὴν εὐγενεστέρως καὶ ἱερωτέρας μερίδα τῆς ψυχῆς σας, διότι ἄλλως δὲν θὰ καταστῶσι καταληπτὰ καθ' ὄλον αὐτῶν τὸ πνευματικὸν κάλλος ὅσα ἐφεξῆς θὰ ἱστορήσω γεγονότα. Θέλω νὰ λαλήσω πρὸς τὸ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ θεῖον ἐκεῖνο αἶσθημα, ὅπερ εὔρεν ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης τὸν Θεὸν καὶ ἐπίστευσε καὶ ἐλάτρευσε αὐτόν ὡς ἀληθῶς ὑπάρχοντα καὶ ζῶντα καὶ προσηχηθῆ πρὸς αὐτόν κατ' ἄλλους ἀγνοτέρους χρόνους ὡς πρὸς πατέρα τοῦ παντός. Ποθῶ νὰ φθάσῃ ἡ φωνή μου εἰς τὰ μυχαιάτα τῆς καρδίας σας, ἐνθα κρύπτεται τὸ τιμαλφέστατον τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων, τὸ θρησκευτικόν, τὸ ὁποῖον διαχέει τὸ ῥίγος ἐνώπιον τοῦ θαύματος καὶ ἀναβιβάζει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ δάκρυ τοῦ χριστιανοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου.

Ἐὰν ἡ φωνή μου δὲν φθάσῃ μέχρι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ σας αἰσθήματος τούτου, ἐὰν οἷς εἶρη ψυχροῦς καὶ δυσπίστους ἢ ἀφήγησις τοῦ ἱστορικοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Θεός

ἐλάλησεν ἀληθῶς πρὸς τὴν ποιμενίδα ἐκείνην, ἣτις ἐτί-
κησε τὴν μεγάλην Ἀγγλίαν καὶ ἀπηλευθέρωσε τὴν πα-
τρίδα της, εἰς μάτην θὰ λαλήσω καὶ εἰς μάτην σεῖς θὰ
μὲ ἀκούσητε.

Καὶ ἰδοὺ διατὶ λέγω διὸ ἐφθάσα εἰς τὸ δυσχερέστερον
σημεῖον τῆς πορείας μου. Φεῦ! Περὶ τὸ αἰσθηματὶ τὸ
θρησκευτικόν, τὸ ἐγκρηπτόμενον εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην
καρδίαν, ἤγειρεν ὑψηλὸν καὶ σχεδὸν ἀδιαπέραστον τεί-
χος ὁ λεγόμενος θεικισμὸς τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ,
ἐνῶ ἄλλοτε τὸ θαῦμα ἀνεβίβαζεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς δά-
κρυ θρησκευτικῆς συγκινήσεως, σήμερον ἀναβιβάζει τὸ
ψυχρὸν μειδίημα τῆς δυσπιστίας εἰς τὰ χεῖλη, μειδίημα
ἀπαίσιον ἀληθῶς διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ἐν τῷ κήπῳ τοῦ πατρὸς της εὐρισκομένη ἡ Ἰωάννα
κατὰ τὸ μέσον θερινῆς ἡμέρας τοῦ ἔτους 1425, ὡς αὐτὴ
ἡ ἴδια πολλάκις ἐβεβαίωσεν, ἤκουσεν αἴφνης φωνὴν δε-
ξιόθεν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἐκεῖ ναοῦ καὶ εἶδεν ἐκεῖθεν ἐκ-
πεμπόμενον ἄπλετον φῶς.

Κατ' ἀρχὰς ἐφοβήθη πολὺ, ἔλεγε πρὸς τοὺς κρι-
τάς της ἡ Παρθένος, κατὰ τὰ ἐπίσημα τῆς δίκης αὐτῆς
πρακτικά, ἀλλ' ὕστερον ἠσούχασα, διότι ἐνόησα ὅτι ἡ
φωνὴ ἐκείνη ἦρχετο ἐκ τοῦ Θεοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἰωάννης Γ. Φραγκιάς

ΑΣΤΡΑ--ΡΟΔΑ

Ἄστρα δὲν εἶνε τὰ ματάκια σου
ἂν καὶ γὰρ βλέμμα ἔχουν ἀκτῖνα
ρόδα δὲν εἶνε τὰ χεῖλάκια σου,
ἂν καὶ μυρίζουν ὄν ἐκεῖνα.

×

Κι' ὁμως—ὦ θαῦμα, θαῦμ' ἀπίστευτο!
ὄν φεύγης μακρὰ ἀπὸ μένα
τ' ἄστρα μου φαίνονται λιγώτερα,
τὰ ρόδα ἄγνὰ κ' ὠφρανεμένα.

Ἰω Πολέμης

Μετ' εὐχαριστήσεως ἀρχόμεθα σήμερον δημοσευον-
τες στίχους τοῦ κ. Ἰωάννου Πολέμη, ἀρχαίου συνεργά-
του τῆς «Ἀττικῆς Ἴριδος», ὅστις ὑπεσχέθη καὶ αὐτίς
ἡμῖν τὴν πολυτίμον συνεργασίαν του. Κατὰ τοῦ κ. Πο-
λέμη, πρὶν εἶτε ἀναλάβωμεν τὴν συνταξίν, καὶ κατὰ τὴν
ἀπουσίαν τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ,
ἐγράφησαν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων, διὰ παραχαράξεως
καὶ διαστροφῆς τῶν στίχων του, κρίσεις ἄδικοι καὶ
ἐντελῶς ἀσθητικῆς αἰτίνας ὁμως κατ' οὐδενὰ λόγον ἦσαν
ικανὰ νὰ κλονίσωσι τὴν πανελληνίον φήμην καὶ τὴν
ἀμέριστον ἀγάπην. ἥς ἀπολαύει παρὰ τῷ ἑλληνικῷ
δημοσίῳ ὁ συμπαθέστατος ποιητής, οὕτινος οἱ πάντοτε
ἄμειπτοι καὶ τρυφεροὶ στίχοι ἀπευθύνονται εἰς τὰ μύ-
χια τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας.

Κ. Λορ.

ΜΟΥΣΙΚΗ—ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἀνατρέχοντες τὰς διαφοροὺς ἱστορίας τὰς πραγμα-
τευομένας τὰ ἄξια μνείας περιστατικὰ τὰ λαβόντα χω-
ραν ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων,
βλέπομεν τὴν μουσικὴν κατέχουσαν μίαν τῶν ὑψηλοτέ-
ρων θέσεων παρὰ ταῖς ἐπιστήμας καὶ τέχναις, μεγάλως
συντελέσασαν εἰς τὴν τελείαν καὶ ἠθικὴν διάπλασιν τῆς
ἀνθρωπίνης καρδίας, καὶ πολλάκις ἐπιδείξασαν τὴν θαυ-
ματουργὸν αὐτῆς δύναμιν. Θέλομεν ὁμως ἀπαντήσει καὶ
περιπτώσεις τινὰς, καθ' ἃς οὕτη ἐπέδρασε βλαβερῶς ἐπὶ
τῆς ἐν γένει ἠθικῆς διαπλάσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τούτου
δ' ὀρμώμενοι πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἀνδρῶν ἐξεφράσθη-
σαν ἀπροκαλύπτως κατὰ τῆς μουσικῆς, χαρακτηρίσαν-
τες ταυτην ὡς μέσον διαχύσεων, ἀκοσμίας, ὀργιάσεως,
μέθης ἐκ τῶν ἀσέμνων καὶ σκηνδαλωδῶν ἄσματων, ὡς
μέσον παραλυσίας, κραιπάλης καὶ ἐκλελυμένης εὐθυ-
μίας, ἐν μιᾷ ὁμως φωνῇ ἀναγνωρίζουσι τὴν ποίησιν ὡς
ὑψηλοτέρην τῶν τεχνῶν, ὡς σκοποῦσαν τὴν διεγερσιν εὐ-
γενῶν αἰσθημάτων.

Ὁ Praloran ἐν τῷ συγγράμματι του se la mu-
sica ingentilisce il costume, χαρακτηρίζει τὴν
μουσικὴν ὡς δραστήριον μέσον ἠθικῆς παραλυσίας. Ὁ
Ἐγγελοσ θεωρεῖ τὴν μουσικὴν ὑποδεστέραν τῆς ποιή-
σεως, διότι ἡ μὲν ποίησις ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἐγκέφα-
λον, τὴν κρίσιν, ἐνῶ ἡ μουσικὴ, ἀπευθυνόμενη πρὸς τὴν
καρδίαν, εὐχερέστερον προκαλεῖ τὸ αἰσθημα. Ὁ J.
Roux ὡς μεγαλειότερον κόσμημα τοῦ ἀνθρώπου θεωρεῖ
τὴν ποίησιν κ.τ.λ.

Μεταξὺ τῆς ποιήσεως καὶ μουσικῆς οὐδεμία διαφορὰ
ὑπάρχει ἰσχυρὸν μαγνητικὸν ρεῦμα συνδέει τὰς δύο
μορφὰς τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ αἰσθήσεως, τὴν μου-
σικὴν καὶ τὴν ποίησιν, λέγει ὁ μέγας Γερμανὸς μουσικο-
διδάσκαλος Λίστ. Καὶ ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις ἀπευθύν-
νεται πρὸς τὴν καρδίαν· ἡ καρδία εἶναι ὁ δέκτης, οὐ-
τως εἰπεῖν, τῶν διαφορῶν αἰσθημάτων· ἀναλόγως δὲ τοῦ
ἐπιδρῶντος αἰσθηματος χαίρει, λυπεῖται, κλαίει, ὀργᾷ,
ὁ δ' ἐγκέφαλος εἶναι τὸ μηχανήμα ἐκεῖνο, ὅπερ κέκτη-
ται τὴν ιδιότητα νὰ ἐξωτερικεύη, ν' ἀποτυπώη, ἀφοῦ
προηγουμένως ἐπεξεργασθῆ καὶ μελετήσῃ καλῶς τὸ ἐπὶ
τῆς καρδίας ἐπιδρῶν αἰσθημα.

Ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ ἐμπνεύσῃ τὸν ποιητὴν νὰ γράψῃ
πατριωτικὸν τι ποίημα, ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ τὸν ἐμπνεύσῃ
νὰ γράψῃ ἐρωτικὸν τι τοιοῦτον, ἐκεῖνο, τέλος, ὅπερ θὰ
τὸν κάμῃ νὰ κλαύσῃ διὰ τῶν στίχων του, νὰ ἐκφράσῃ
τοὺς πόνους του, τὴν χαρὰν του, ἐκεῖνο ἀκριβῶς θὰ ἐμ-
πνεύσῃ καὶ τὸν μουσικὸν νὰ τονίσῃ θούριον τι ἐμβεκτῆ-
ριον, ἐρωτικὴν τινα μονοδίον ἢ διωδίον, νὰ κλαύσῃ
καὶ αὐτὸς διὰ τῶν τόνων του· καὶ αὐτὸ τὸ ἐκεῖνο
δεῖν ν' ἀπευθύνεται πρὸς τὴν καρδίαν.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἔγραψον, ἡ μουσικὴ ἐνίοτε χρησι-
μεῖ ὡς μέσον ἠθικῆς παραλυσίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ποίη-

σις καὶ αἱ μυθιστορίαι καὶ ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ
καὶ πᾶσα τέλος ἐπιστήμη ἢ τέχνη οὐδόλως ὑστερεῖ εἰς
τὸ τοιοῦτον. Ἄλλως, τίς ἀγνοεῖ ὅτι ἐν τῷ παρόντι κό-
σμῳ, οὐδὲν ἀπόλυτον, ἀλλὰ πάντα σχετικὰ; ἡδύνατο
ἡ μουσικὴ ν' ἀποτελῆ ἐξαιρέσειν τοῦ κανόνος τούτου;
Οὐχὶ βεβαίως. Πλὴν ὁμως καθίσταται ἀτελής, εἰ καὶ
ἀπόλυτος, ὡς μέρος τῆς μεγάλης ἁρμονίας αποτελοῦσα,
καθόσον διὰ τοῦ ἀτελοῦς ἀνθρώπου κατεργάζεται. Ἰδοὺ
πῶς ὁ Κ. Κωβέν, ὁ γνωστὸς γάλλος μυθιστοριογράφος,
γράφει ποῦ περὶ τῆς τῶν μυθιστορημάτων ἐνεργείας ἐπὶ
τῆς τοῦ ἀνθρώπου καρδίας καὶ τοῦ ἐκ ταύτης ἀποτελέ-
σματος. «Ἡμεῖς οἱ μυθιστοριογράφοι τῶν κακουργο-
δικείων, οἱ ἐκπονητικίσκοντες τοὺς δολοφόνους καὶ διαρη-
μίσκοντες τοὺς λαίμητομηθέντας, εἴμεθα κατὰ μέγα μέ-
ρος ἔνοχοι τῆς ἀκασίας ἐπιδημίας τῶν αἵματηρῶν ἐγ-
κλημάτων, ἣτις καταθλίβει καὶ ἀτιμᾶζει τὴν γῆν». Ἐπει-
τα λοιπόν, ἐπειδὴ αἱ τοιοῦτοι εἶδους μυθιστο-
ρίαι ὡς ἀποτέλεσμα ἔχουσι τὰ ὅσα ὁ εὐσυνείδητος Γα-
λάτης λέγει, ὅτι καὶ πᾶσα μυθιστορία εἰς τὸ αὐτὸ ἀπο-
βλέπει; Ἐπειδὴ αἱ βδελυραὶ στιχουργήσεις ποιητῶν
τινῶν τὸν αὐτὸν σκοπὸν, εἰς ὁ ἀνώτερω ἐπιδιώκουσιν,
ἔπεται ὅτι καὶ ὅλα τὰ ποιήματα εἶναι ἄξια περιφρο-
σεως; Βεβαίως ὄχι.

Ἐὰν ὁμως ἐξετάσωμεν μετὰ μεγαλειτέρας προσο-
χῆς, θέλομεν ἴδει ὅτι ἡ μουσικὴ ὀλιγώτερον πάσης ἄλ-
λης ἐπιστήμης ἢ τέχνης, ἢ μᾶλλον οὐδόλως βλαβερῶς,
ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου· διότι ἡ ἐκ τοῦ μυθιστορη-
ματος ἢ τοῦ ποιήματος ἢ τοῦ γυμνοῦ σώματος ἐπὶ τῆς
ἠθικῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπενέργεια εἶναι ἄμεσος, ἐνῶ ἡ ἐκ
τῆς μουσικῆς ἔμμεσος· καὶ τοῦτο διότι, ὅσα ἐλευθέρως
καὶ ἂν ἡ ἡ μουσικὴ, ἂν δὲν συμβάλλωσιν εἰς αὐτὸ τὸ
περιβάλλον, τὸ ποίημα καὶ αἱ ἄσμενοι κινήσεις, οὐδέ-
ποτε ἡ μουσικὴ, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ὡς μουσικὴ, ἐπιδρᾷ
βλαβερῶς. Κατὰ τοῦτο δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν
ὅτι βλάπτει, καθόσον καθιστᾷ ζωηρότερας τὰς ἐκ τῶν
ἄλλων μεθ' ὧν συνδυάζεται μὴ ἠθικὰς ἐντυπώσεις. Ἐὰν
δὲ φαίνεται συμβαδίζουσα τῇ ἠθικῇ ἐκλύσει, ὡς ὁ
Praloran λέγει, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι, σὺν τῇ
προόδῳ τῆς μουσικῆς τὰ ἀνθρωποκτόνα καὶ ἠθικοφθόρα
αἰτία ἀενάως ἐξασκοῦσι τὴν ἐπιβλαβῆ αὐτῶν ἐπενέρ-
γησαν.

Τὰ διηγήματα τοῦ Βοκκικίου, αἱ ἐλεεινὰ ποιήσεις
ποιητῶν τινῶν, αἱ ἄσμενοι εἰκόνες ἐπιδιώκουσι τὴν εἰ-
ρωνειαν, τὸ σκῶμμα, τὸν περιγέλω καὶ τὸν ἐμπαιγμὸν
τῶν ἱερωτέρων πεποιθήσεων καὶ ἀργῶν τοῦ ἀνθρώπου,
τὴν στρέβλωσιν παντὸς καλοῦ· ἡ μουσικὴ ὁμως τῆς ἐκ-
λύσεως, ὡς τινες τὴν ὀνομάζουσι, διότι τοιαύτη δὲν
ὑπάρχει, τότε δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὰ ἀνω-
τέρω, ὅταν ἡ μουσικὴ ἔχει τονισθῆ ἐπὶ βδελυρᾶς καὶ αἰ-
σχρᾶς στιχουργήσεως, ἐπὶ ἐλεεινοῦ καὶ κακοήθους πε-
ζοῦ λόγου.

Τὴν μουσικὴν ταυτην βλέπομεν καταφρονουμένην
ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες

περιφρόνουσι τοὺς αὐλητὰς καὶ τὴν μουσικὴν ἐκείνων,
οἵτινες, πολυτελέστατα ἐνδεδυμένοι, παρήργοντο εἰς τὴν
σκηνήν. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἔγγυ-
νος τοῦ Περικλέους Ἀλκιβιάδης, ὁ μεγάλως τιμώμενος
διὰ τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν του, τὸ κάλλος του καὶ τὰ
πνευματικὰ αὐτοῦ χάρισματα, ἀπηξίωσε ν' ἀσχημίσῃ
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τῆς αὐλήσεως, εἰ καὶ ὑπῆρξε
μαθητὴς τοῦ κατὰ τὸ 440 π. Χ. ἀκμάσαντος Ἀντι-
γονίδου.

Σήμερον ἐτι, ὄχι μόνον οὐδεὶς καλλιτέχνης, ἔχων συν-
αίσθησιν τοῦ ταλάντου καὶ τῆς μεγάλης ὄσον καὶ
ὑψηλῆς ἀποστολῆς του, ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν
τοιοῦτου εἶδους μουσικῶν συνθέσεων, ἀλλ' ὅπως ἡ Ἀκα-
δημία τῶν Γραμμάτων μετὰ περιφρονητικῷ βλέμματι
ἔβλεπε καὶ βλέπει ἤδη τὰς μυθιστορίας καὶ τὰ ποιήματα
ἐκεῖνα τὰ ἐπιδρῶντα βλαβερῶς ἐπὶ τῆς ἠθικῆς διαπλά-
σεως τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, οὕτω καὶ οἱ περὶ τὴν
μουσικὴν κριτικὴ ἐπιτροπὴ ἐν Εὐρώπῃ ἐπαξιοὶ νὰ μνη-
μονεύσῃ τὴν τοιοῦτου εἶδους μουσικὴν, καίτοι αὐτὴ δὲν
ὑστερεῖ εἰς γλυκύτητα καὶ χάριν.

Ἡ θέσις τῆς μουσικῆς, ἀρ' ὅτου εἶδε τὸ φῶς αὐτὴ
μέχρι σήμερον, εἶναι τόσον ὑψηλὴ, ὥστε δὲν δύναται
πᾶς τις εὐκόλως νὰ ἐνοήσῃ αὐτήν, ὑπὸ τὴν σοφρὰν
καὶ ὠφέλιμον αὐτῆς ὄψιν· ἡ θέσις τῆς μουσικῆς εἶναι
ἂν ὄχι ἀνωτέρα τοῦλάχιστον παράπλευρος τῆς ποιήσεως·
ἐὰν δὲ ὁ J. Roux ὡς ἀληθὲς κόσμημα τοῦ ἀνθρώ-
που θεωρεῖ τὴν ποίησιν, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἵτινες
ἀνύψωσαν τέχνας καὶ ἐπιστήμας εἰς τὸν κολοφῶνα τοῦ
τελείου, καὶ εὖς ὡς ὑπόδειγμα ἔχοντες οἱ νεώτεροι λαοὶ
ἔλαβον ἢ ἄρχονται νὰ λαμβάνωσι ποιᾶν τινα ἀνάπτυ-
ξιν, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, θέλω νὰ εἶπω, ἰθεώρουν τὴν
μουσικὴν ὡς πρώτην τῶν τεχνῶν, ὑψηλὴν ἀτμόσφαιραν
ὄλων τῶν ἄλλων.

Μουσικὴ εἶναι ἡ ἄρνησις παντὸς κατ' ἐξοχὴν ὑλικοῦ
αἰσθηματος, εἶναι μέσον ἐπιδρῶν ἐπὶ καλῶ ἐπὶ τῆς ἀν-
θρωπότητος· τοιοῦτον δὲ δῶρον τῆς φύσεως, διὰ τῆς
θείας δυνάμεως τοῦ ὁποῦ, οἱ περὶ τοῦτο ἀσχολούμενοι,
ἐγκρύπτουσι ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τὰ σπέρματα πολ-
λῶν ἀρετῶν, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς κατέχον μίαν
τῶν πρώτων θέσεων ἐν ταῖς τέχναις· ἐπειδὴ δ' ὡς
τοιοῦτο ἀναγνωρίζεται καὶ ἡ ποίησις, ὀνομάζομεν τὴν
ποίησιν καὶ μουσικὴν δύο διδύμους ἀδελφὰς τοῦ αὐτοῦ
κάλλους, τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων, τῆς αὐτῆς δυνάμεως,
δύο χρυσᾶ νομίσματα τοῦ αὐτοῦ κράτους, τῆς αὐτῆς λαμ-
πρότητος, τῆς αὐτῆς ἡμέρας, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ
ἠθικὴ διάπλασις τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἡ καταπραΰν-
σις πάσης κτηνώδους ὀρέξεως, τέλος δύο δυνάμεις θείας,
αἵτινες μᾶς μεταφέρουσιν εἰς νέον κόσμον καὶ αἵτινες
σελαγίζουσι πάντοτε μεταξὺ τῶν λοιπῶν τεχνῶν. Ὁ
ποιητὴς καὶ ὁ μουσικὸς μόνον εἶναι ἄνθρωποι, κατὰ τὴν
κυρίαν τῆς λέξεως ἐκδοχὴν· ὁ κάλλιστος φιλόσοφος,
συγκρινόμενος πρὸς αὐτούς, δὲν εἶναι, ἡ γελοιογραφία τῶν
ἀνθρώπων τούτων, λέγει ὁ Schiller.

Θεόδωρος Ν. Συνοδινός

ΕΥΑ

(ΕΠΟΠΟΙΙΑ)

Ω! σύγγνωτε τοῦ ποιητοῦ τὴν τεθλιμμένην λύραν
Ἐγόρασε μὲ δάκρυα τὴν μαύρην ταύτην πείραν.

Ἀχιλλεύος Παράδχον ὁ «Ἀλφρέδος».

Ω, πόσον, πόσον τρυφερώς κ' ἐνθέρμως ἠγαπῶντο!
Αἱ νεαραὶ ὑπάρξεις των προδύλωξ ἐξηρτῶντο
Ἐκ τοῦ σφοδροῦ των ἔρωτος, ὅστις εἰς κόσμους ἄλλους,
Ἄγνωστους τοὺς ἀνύψωνε, ζωῆς, φωτὸς καὶ κάλλους.
Ὁ Ρέννος, νέος εὐειδής, μὲ τὴν μορφήν γλυκεῖαν
Ἐγκλείων εἰς τὰ στήθη του ἀγγελικὴν καρδίαν,
Πλουσίαν καὶ ἀνάπλεων ἐκ θεῶν αἰσθημάτων,
Καρδίαν ἄμοιρον παθῶν καὶ φαύλων φρονημάτων.
Ἡ Εὐα, πρὸς αὐγὴν χρυσῆν τοῦ ἔαρος βόμιοι,
Ζωῆς καὶ κάλλους ἐμπλεως, θεοῦ τῆς αἰθερίας.
Αἱ παρειαὶ ῥοδόπλαστοι, ἀφρόπλαστον τὸ σῶμα,
Ἐναστρὸν κλείον οὐρανὸν τὸ κυανὸν τῆς ὄψεως.
Φωνὴ γλυκεῖα, ὡς μολπὴ ἐρώσεως ἀπτόνου,
Ἡγεμονίδος βᾶδισμα, καὶ χάρις Ἀμαζῶνος.
Τὸ βλέμμα τῆς ἠδυπαθῆς, ῥεμβῶδες, φωτοδόλον,
Τὸ σύνολόν τῆς Ἄγγελος, Παράδεισος τὸ δῶλον,
Ἦτο ὁ ἔρωξ των ἀστῆρ ἵστα βᾶθι τῆς ψυχῆς των,
Λαμπρῦνον φῶς καὶ ζωπυροῦν τὴν Ἦβην τῆς ζωῆς των.
Ἦτο μεθύουσα πνοὴ ἐκ Παραδείσου μύρων,
Ζωὴ φαιδρᾶ, ἀνέφελος καὶ ἐμπλεως ὄνειρων.

B

Πολλάκις συναντῶμενοι εἰς ἐξοχὴν γλυκεῖαν
Ἐαβος ἀποπνεύσαν ἀνθέων εὐωδίας,
Εἰς ἐρημίαν σιγηλὴν, πολὺ μακρὰν τοῦ κόσμου,
Ἐπὶ τὸ κάλυμμα πυκνοῦ φυλλώματος εὐόσμου,
Ὅπερ ἡ αὔρα πνεύουσα θωπευτικῶς ἐκίνει,
Ἐνῶ τὸ ἦσμα τῶν πτηνῶν μακρόθεν συνεκίνηει.
Ἐκεῖ μὲ στήθη πάλλοντα καὶ πόθων προσδοκίαν
Ἐκεῖνος τὴν ἠτένιζε μὲ ἔκστασιν ἁγίαν.
Ν' ἀντανακλάται ἐβλεπεν ἡ ὑπαρξίς του ὅλη
Εἰς τ' ὄμμα, ὅπου πύρινος ἀστὴρ ἐφωτοδόλει.
Τὸ ὄμμα τῆς, ὅπου μεστὸν ἀγγελικῆς ἀγνείας
Τοῦ ὑπισχνεῖτο τὴν Ἐδέμ μ' ἐλπίδας οὐρανίας.
Ἀείποτε ῥεμβάζουσα ἡ Εὐα ἠκροῶτο
Τὸ θεῖον ἦσμα τῶν πτηνῶν κ' εἰς πόθους ἐπλανᾶτο.
Ἦδυπαθῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς νεναρκωμένους εἶχε
Καὶ ἐλαφρὰ φρικιάς τὸ σῶμά τῆς κατεῖχε.
Ἐνόμιζε τῆς ἠδονῶν πελάγη διαπλέει.
Καὶ ὅτι τὰ μεθυστικά των μῦρα ἀναπνέει.
Ἐν ὄνειρον ἐφαίνετο ἠδὺ ἀναπολοῦσα.
Κ' εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ἔρωτος ὄλην ἀφιερῶσα.
Ω, τότε εἰς τὸ κάλλος τῆς τὸ μάγον τῆς μορφῆς τῆς
Ἡ θεία χάρις τῆς ἀγνῆς ἐφαίνετο ψυχῆς τῆς,
Ἦτις ἐξομολόγησιν θερμὴν τοῦ ἔρωτος τῆς
Ἐκομνε πρὸς τὸν φίλον τῆς περὶ τῆς πίστῆς τῆς.
Ἐκεῖνος δὲ τὴν σιωπὴν νὰ λύσῃ ἠδυνάτει.
Καὶ μ' ἄφατον συγκίνησιν τὴν χεῖρά τῆς ἐκράτει.
Ἡ Εὐα τότε κλίνουσα πρὸς σφριγηλὴν ἀγκάλην
Μὲ στήθη πάλλοντα γοργῶς καὶ μὲ κρυφίαν πάλην,
Ὁχρᾶ, μὲ χεῖλην τρέμοντα καὶ μὲ φωνὴν βραδείαν,
«Σὲ ἀγαπῶ», τοῦ ἔλεγε, μ' ἀνέκφραστον δειλίαν.
Καὶ οὕτω, εἰς τὴν φρίσσουσαν ἀγκάλην του κλεισμένη,
Λιπόθυμος ἐξ ἔρωτος, ἢ μᾶλλον μεθυσμένη,
Ἦδυπαθῶς ἐπρότεινε τὰ φλέγοντά τῆς χεῖλην
Κ' ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὴν ψυχὴν ἀπλείστως κατεφίλει.
Καὶ ἔπινον, καὶ ἔπινον τοῦ ἔρωτος εὐφρόνως
Τὸ θεῖον νέκταρ τὸ γλυκὺ ἀμφοτεροὶ ἀθρόνως.

(Ἀκολουθεῖ)

Τάκης Μπέτσος

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΣΒΕΛΙΔΕΣ ΕΦΕΑΡΟΥ ΑΣΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

ΕΙΣ ΤΟ ΥΠΑΙΘΡΟΝ

... Αὐτὸ τὸ ἀναθεματισμένον μελετητήριον μὲ
τὰ μελαγχολικά του τραπέζια καὶ τὰ ζύλινα σκαμνιά
του, μὲ τοὺς ὑγροὺς τοίχους του καὶ τὴν στενόχωρον
αὐλήν του μᾶς ἔχει ξεζουμίσει τὸ μυαλό. Ἄλλ' ἐπὶ τέ-
λους! Ἦγγικεν ἡ ὥρα ν' ἀναπνεύσωμεν ὀλίγον, νὰ
ζήσωμεν κάπως φυσικώτερον, ἀπολαμβάνοντες τὴν δρό-
σον καὶ τὰ χρώματα τῆς θεσπεσίας νήσου.

Λίαν πρῶτ' μᾶς ἀρυπνίζει τὸ ἐγερτήριο καὶ ἀροῦ πῶ-
μεν τὸν καφέ μας καὶ καπνίσωμεν τὸ ἀπαραίτητον τσι-
γαράκι μας ἐκκινουμένον ἐν τάξει, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν
ἀξιωματικῶν μας, εἰς μακρυνὴν ἐξοχὴν, φέροντες τὴν
ἐλαφρὰν τῆς ἐργασίας λινοστολήν, φορτωμένοι μὲ ἀκόν-
τια καὶ σπάγγους καὶ σκαπάνας καὶ πτύα, ἐν' ἀσχολη-
θῶμεν εἰς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὀχυρωτικῆς καὶ
τοπογραφίας. Καί, φθάνοντες εἰς τὸ ὠρισμένον μέρος,
δικιρούμεθα εἰς τμήματα, ἀποβάλλοντες τὰ πηλίκια
καὶ τ' ἀμπέχονα καὶ ἀρχίζομεν νὰ καταμετρῶμεν τοὺς
ἀγροὺς καὶ ν' ἀνασκάπτωμεν ἀκούραστοι τὸ χῶμα, τὸ
φλογισμένον ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ν' ἀνεγείρωμεν προχῶ-
ματα διαφόρων διαστάσεων. Περιβολάς, πυροβολεῖα,
μαγειρεῖα, ὀρύγματα τοῦ ὀρθίως καὶ γονυπετῶς καὶ
πρηνηδὸν πυροβολοῦντος. Καὶ βυθίζομεθα φαιδροὶ εἰς
τὰ χῶματα, ἀνασκουμπωμένοι δίκην δούλων τοῦ κα-
τέργου, κᾶθιδροι καὶ κεκμηκότες, ἀλλ' εὐθυμοὶ κ' εὐ-
χρηστημένοι. διότι ἀναπνεύομεν ἀέρα καθαρὸν τῶν βου-
νῶν καὶ τῆς θαλάσσης, ἐνθουσιώδεις, διότι μεταρσιού-
μεθα μὲ τὰ πτερὰ τῆς φαντασίας εἰς χρόνον ἀπὸ πολ-
λοῦ ὄνειροπολούμενον, χρόνον δράσεως ἀληθῶς πο-
λεμικῆς. . . .

Ἄνοιγομεν τάφρους ἄπορριπτομεν ἐπιμελῶς τὰ
χῶματα. Σχηματίζομεν κλίσεις μὲ ἀκρίθειαν καὶ καλαι-
σθησίαν. Κυλιόμεθα ἐντὸς τῶν τάφρων ἀστειζόμενοι.
Ἄναπαυόμεθα ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν πλησίων μας δέν-
δρων, δροσίζοντες τὸν ἀπεστεγνωμένον λάρυγγα μὲ ὀλίγα
ὕδατα καὶ νερόν εὐγευστον, ἅτινα μᾶς παρέχουν, ἀντὶ
ὀλίγων κερματίων, οἱ ἀπαραίτητοι κᾶπηλοι. Τραγω-
δοῦμεν κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς ἐργασίας, χωρισμένοι
καθ' ὁμάδας, ἐξ ὧν αἱ μὲν εἶναι φανατισμένοι διὰ τὴν
Εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν, αἱ δὲ διὰ τὴν . . . ἀρματωλικὴν!

Κ' ἔτσι περνᾷ ἡ ὥρα χωρὶς κᾶν νὰ τὸ ἐνοήσωμεν,
ἐνῶ ἡ σάλπιγξ μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ συσσίτιον, ἐπὶ τῇ
ἀναμνήσει τοῦ ὁποῖου λησμονοῦμεν καὶ σκάψιμον καὶ
τραγοῦδια καὶ ἀστεῖα, διότι ἡ κόπωση μᾶς ἔχει κάμη
δλους ἀδύφραγους. Καί, ἀναλαμβάνοντες ἐπ' ὤμου σκα-
πάνας καὶ πτύα καὶ ἀκόντια καὶ τὰ λοιπὰ ἐργαλεῖά
μας, ἐπανακάμπτομεν εἰς τὸν στρατῶνα. ἵνα καταβρο-
χθίσωμεν τὸ λιτόν μας γεῦμα καί, ἀναπνεύομενοι ὀλί-
γον ἐπάνω εἰς τὰ κρεβάτια μας, ἀναλάβωμεν δυνάμεις
διὰ τὴν ἀπογευματινὴν ἐργασίαν μας.

Αὕτη περίπου εἶνε ἡ ζωὴ μας τώρα· μονότονος καὶ
πεζή, πλὴν μᾶλλον εὐχρηστος τῆς προτέρης, καθ' ἣν

ἡ κλεισούρα τοῦ με ετητηρίου ἐγέμιζε τὴν ψυχὴν μας
ἀποκαρτέρησιν.

Τὴν ἐσπέραν, ἀποτινάσσοντες τὸν κονιορτὸν καὶ ἀπο-
μάσσοντες τὸν ἰδρῶτα, μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀλλάσσομεν ἀμ-
φίσειν καὶ ἐξεργόμεθα εἰς τὴν πόλιν. Οὐδεὶς ἀναγνωρί-
ζει τοὺς δι' ὄλης τῆς ἡμέρας ἀσχολουμένους μὲ σκαπά-
νας καὶ μὲ πτύα καὶ μὲ χῶματα. Τὰ κομβία καὶ τὰ
ξίφη κ' αἱ ἀρβύλαι μας ἀπαστράπτουν. Αἱ χεῖρές μας,
κεκρυμμέναι ὑπὸ τὰ κάτασπρα χειρόκτια, φηγουράρουν
ὑπερηφάνως. Καὶ περιπλανώμεθα ἀνὰ τὰ δημόσια κέν-
τρα καὶ τοὺς περιπάτους φρεσκοζυρισμένοι, μὲ τοὺς
μύστακας στριμμένους ἀρειμανίως, καπνίζοντες μὲ ἀρ-
κετὴν πόζαν τὰ ποῦρά μας καί, ἀναμνησκόμενοι συ-
χνὰ τὰ πρωινὰ μας χάλια, γελῶμεν θορυβῶδως εἰς . . .
βάρους μας!

Γ. Α. Τζαννετάκης

ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΠΟΝΟΥΣ»

ΑΓΑΠΗ ΜΥΣΤΙΚΗ!..

Θέλες μοῦ εἶπες πάντα νὰ γελῶ
ὅταν ἔρχομαι νὰ κάθουμαι σιμά σου
καὶ λόγια ὄλο γλυκὰ νὰ σοῦ ἔμιλῶ
γιατὶ ἀπὸ λύπες δὲ βαστᾷ ἡ καρδιά σου...

X

Ἄχ!... πῶς ἔμπορῶ, γλυκεῖά μου καστανή,
στὰ χεῖλιά μου τὸ γέλοιο νὰ σκορπίσω
ποῦ ἡ καρδιά μου πάντα μοῦ ποιεῖ
καὶ δὲ γελᾷ ὅσο κι' ἂν προσπαθῆσω!...

X

Κι' ἂν σὲ πληγῶνῃ, ἀγάπη μου, βαρεῖά,
ἡ πολυλυπημένη μου μορφή μου,
μὴ μὲ ζυγῶνῃς!... διῶξέ με μακρὰ!...
καὶ τὴ πικρὴ νὰ μὴν ἀκοῦς φωνὴ μου!...

X

Μὰ γὼ μὲσα στὴ λύπη τὴ κακή,
ποῦ ἡ φτωχὴ καρδιά μου ἔχε κλείσει,
κρατῶ καὶ μὴν ἀγάπη μουσικὴ!...
κι' ἂν καρτερῆς, ἡ λύπη μου θὰ σβύσῃ!...

Ἰαννῆς 1903.

Κ. Λιάπης

ΒΡΑΔΙΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὁλόφτερος ὁ πόθος σου
τὰ στήθη μου φλογίζει
καὶ τὴ ψυχὴ γεμίζει
μὲ πίκρα περισσὴ!

*

**

Γίγαντας στέκ' ἀτρόμητος
καὶ τὴ καρδιά μου πνίγει
καὶ εἶν' ἡ ζωὴ μου λίγη
κ' αἰτία εἶσαι σύ.

*

**

Κ' ἐγὼ πασχίζω ἀνώφελα
μ' αὐτὸν νὰ πολεμήσω
στὰ σωθικά νὰ χύσω
τὴν ἄγια λησμονία!

*

**

μὰ ἡ μορφή σου δλόλαμπρη
ἀγαλινὰ προβαίνει
καὶ δούλος ἀπομένει
ὁ νοῦς μου στὴν καρδιά.

25/77

Δ. Ν. Ἀφεντάκης

ΠΕΡΙ ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΗΣ

Ὁ μέγιστος τῶν ἀθανάτων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῆς
Ὁμηρος πρὸς τρισχιλίων καὶ πλέον ἐτῶν διετύπωσεν ἰδέαν,
ἣτις παραμένει, παραμένει, καὶ θὰ παραμείνῃ αἰωνίως
ἀψευδής, εἰς τὴν φράσιν: Μικρὸς μὲν τὸ δέμας, ἀλλὰ
μαχητής.

Ἄλλὰ καὶ εἰς πολὺ ἐγγυτέρους πρὸς ἡμᾶς χρόνους ὁ
Πλούταρχος ἐν β' φ Πελοπίδα ἀποφαινεται: Ὅχι ὁ Εὐ-
ρώτας οὐδὲ ὁ μεταξὺ Βαβύκας καὶ Κεκκίονος, ἀλλ' ὁ
τόπος ὅπου γεννῶνται νέοι αἰσχυνόμενοι διὰ τὰ αἰσχρά,
θέλουσι δὲ καὶ τολμῶσι νὰ πράττωσι τὰ καλὰ.

Ἐκ τῶν δύο τούτων ἀρχῶν μία γεννᾶται ἰδέα οὐ-
σιωδῆς, ὅτι ἡ ἀσκησις, ἡ γινομένη ἀρμόδιως καὶ πρὸς
τινα σκοπὸν ἀνδρίζει τοὺς νέους καὶ ἐνισχύει τὰ ἔθνη.
Ἐμβάλλει θάρρος καὶ αὐτοπεποίθησιν, διεγείρει τὸ σθένος
τῶν καρδιῶν εἰς τὸν ἥρωισμόν, καὶ ἐπιρρωννύει τὰ
νεῦρα πρὸς ἀντιμετώπισιν παντὸς κινδύνου μετ' ἀπα-
θείας καὶ ψυχραιμίας.

Ἡ ἐπίκαιρος ἀσκησις ἀναδεικνύει τὸν νόμον γίγαντα,
καὶ τὸν δειλὸν ἥρωα· τὰ δ' ἔθνη, τὰ τέως ἀναδρα καὶ
ἐκπεφυλισμένα, καθιστᾷ ἐνάρετα, ἀκμαῖα καὶ σφριγῶντα
εἰς ἡρωϊκὰς πράξεις.

Ἡ ἐπίκαιρος λοιπὸν ἀσκησις γεννᾷ τὴν ἀνδρίαν καὶ
τὴν αὐτοπεποίθησιν καὶ τίθεται ὡς βᾶσις, ἣτις, οὐ μόνον
σώζει, ἀλλὰ καὶ δοξάζει τὰ ἔθνη.

Ὁδηγία περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ σκοπεύω-
μεν ἀσφαλῶς δι' ὀπλῶν ὀπισθογεμῶν
παλαιοῦ καὶ νέου συστήματος, ἐπανα-
ληπτικῶν κλπ.

Ἴνα σκοπεύωμεν ἐπιτυχῶς πρέπει νὰ γνωρίζωμεν,
πρῶτον ποίας κινήσεις κάμνει τὸ ὄπλον κατὰ τὴν ἀνά-
φλεξιν τῆς πυρίτιδος ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ.

Ἀναφλεγόμενης τῆς πυρίτιδος, παράγονται πλεῖστα
ἀέρια, τὰ ὅποια προσπαθοῦσι νὰ ἐξέλθωσιν, ἀλλ' ἐξερ-
χόμενα ἀπαντῶσι τὸ βλήμα· τούτου ἕνεκα ὀπισθοχω-
ροῦσιν, ἀλλ' ὀπισθοχωροῦντα εὐρίσκουσιν ἀντίστασιν ἰσχυ-
ροτέραν, χωροῦσι λοιπὸν πρὸς τὰς ἐμπρὸς βιαιότερον καὶ

έκσφενδονίζουσι τὸ βλήμα.

Ἐν τούτοις, τὸ ὄπλον πρὶν ἔτι ἐξέλθῃ τὸ βλήμα ἐκ τοῦ στομίου τῆς κάννης, κάμνει τρεῖς κινήσεις, ὀπισθεν, ἄνωθεν καὶ δεξιόθεν. Αἱ κινήσεις αὗται γίνονται πάντοτε καὶ μὲ ὅλα τὰ συστήματα τῶν ὄπλων, εἰς ἄλλα μὲν ὀλιγώτερον, εἰς ἄλλα δὲ περισσότερον καὶ ἀναλόγως τῆς ἐμπειρίας τοῦ σκοπευτοῦ.

Καὶ εἰς τὸν γνωρίζοντα νὰ σκοπεύῃ ἄριστα θὰ γείνωσιν αἱ κινήσεις αὗται, πολλῶ μᾶλλον εἰς τὸν μὴ γνωρίζοντα.

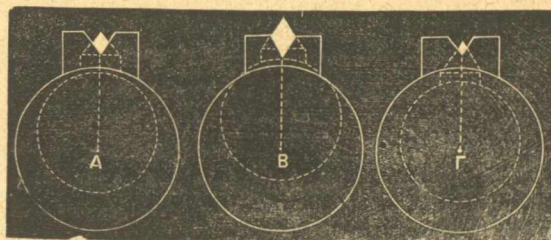
Τίνι τρόπῳ δυνάμεθα νὰ σκοπεύωμεν καλῶς.

Πρὸς τοῦτο πρέπει πρῶτον νὰ λάβωμεν τὴν ἀκριβῆ στάσιν τοῦ σκοπεύειν, τοποθετοῦντες τὸν δεξιὸν πόδα ὀπισθεν τοῦ ἀριστεροῦ 30—35 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου καὶ πλαγίως δεξιᾶ, καὶ εὐθείαν γραμμὴν βλεπούσης τῆς ἄκρας τοῦ ποδός, ὅλον δὲ τὸ βᾶρος τοῦ σώματος νὰ δοθῇ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός, τὰ γόνατα νὰ εἶναι τεταμένα, προβαλλομένου τοῦ ἄνω μέρους τοῦ σώματος πρὸς τὰ ἔμπροσ καὶ προεκτεινομένου τοῦ δεξιοῦ ὤμου. Οὕτω τοποθετηθέντος τοῦ σώματος, ἡ μὲν δεξιᾶ χεὶρ λαμβάνει τὸ ὄπλον ἀπὸ τῆς λαβῆς ὀπισθεν τῆς ὑποφυλακῆς, εἰσαγομένου τοῦ δείκτου ἐντὸς τῆς σκανδάλης μέχρι τῆς δευτέρας φάλαγγος, τοῦ μεγάλου δακτύλου κρατουμένου οὐχὶ ἄνωθεν, ἀλλὰ κατ' εὐθείαν γραμμὴν πρὸς τὴν διευθύνει τῆς κάννης, ἵνα ὁ δείκτης ἐνεργῆ ἐλεύθερος ἢ δὲ ἀριστερὰ λαμβάνει τὸ ὄπλον κάτωθεν τοῦ ὑψομέτρου

καὶ οὕτω φέρεται ἐπὶ τοῦ ὤμου, τῆς κάννης βλεπούσης ὀλίγον πρὸς τὸ ἔδαφος, καὶ τῆς δεξιᾶς παρειᾶς στηριζομένης εἰς τὴν ἀριστερὰν παρειὰν τοῦ κοντακιού.

Ἀρχομένης τῆς σκοπεύσεως, πρέπει πρῶτον νὰ στηρίζωμεν τὸ ὄπλον ἐπὶ τοῦ ὤμου, συγχρόνως δὲ καὶ αἱ δύο χεῖρες νὰ πιέζωσι αὐτό, νὰ λαμβάνωμεν δὲ τὴν βᾶσιν τῆς σκοπεύσεως παρὰ τοῦ ἔδαφους. ὑψώνοντες τὸ ὄπλον ὀλίγον κατ' ὀλίγον μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ σκοποῦ.

Πρὶν ἔτι φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀπαιτοῦνται τρία πράγματα: Νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν ἐγκοπὴν τοῦ ὑψομέτρου, τὸ στόχαστρον καὶ τὴν σκανδάλην πρὸς τοῦτο φέρομεν τὸ στόχαστρον εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐγκοπῆς εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐγκοπή νὰ τὸ καλύπτῃ ἀκριβῶς καὶ νὰ μὴ φεύγῃ τῆς εὐθείας σκοπεύσεως, (σχ. 1). Ὁ εἰς τὴν σκανδάλην δάκτυλος προετοιμάζει αὐτὴν πιέζων ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὥστε ἅμα ἡ τάσις τῆς σκοπεύσεως φθάσῃ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, νὰ ὑπολείπεται ἀνάγκη ἐλαχίστης μόνον ἔλξεως διὰ τὴν ἐκपुरσοκρότησιν· τότε κρατεῖτε τὸ ὄπλον εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἀκίνητον καὶ πυροβολεῖτε· διότι ἐὰν ἔλξωμεν τὴν σκανδάλην ἀποτόμως εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ ἢ ἀπότομος ἔλξις τῆς σκανδάλης κινεῖ ὅλον τὸ ὄπλον καὶ φέρει τὸ βλήμα πολὺ κάτωθεν καὶ δεξιόθεν. Ἐὰν κατὰ τὴν σκόπευσιν τὸ στόχαστρον δὲν εἶναι ἀκριβῶς εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐγκοπῆς, ἀλλ' ὀλίγον δεξιᾶ, τὸ βλήμα θὰ

(Σχῆμα 2).

εὖρη ἀριστερὰ, ἐὰν δὲ τ' ἀνάπαλιν ἀριστερὰ, θὰ εὖρη δεξιᾶ. ἐὰν δὲ ἐξέρχεται ἄνω τῆς ἐγκοπῆς, (σχ. Β') θὰ εὖρη ὑψηλὰ, ἐὰν κάτωθεν χαμηλὰ (σχ. Γ'). Ὅταν τὸ στόχαστρον φωτίζεται ἄνωθεν φαίνεται μεγαλειότερον (σχ. Β'). Ὡς ἐκ τούτου ὁ σκοπευτὴς δὲν ὑψώνει ἀκούτως τὸ ὄπλον καὶ τὸ βλήμα δὲν φθάνει εἰς τὸ σημεῖον τῆς σκοπεύσεως. Διὰ τοῦτο τότε πρέπει νὰ βλέπωμεν πλέον τοῦ ἡμίσεως τοῦ στοχάστρου ἄνωθεν τῆς ἐγκοπῆς. Τὸ ἐναντίον συμβαίνει ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι συννεφώδης, τότε τὸ στόχαστρον φαίνεται μικρότερον, (σχ. Γ') καὶ συνεπῶς ὁ σκοπευτὴς ὑψώνει πολὺ τὸ ὄπλον, οὕτως ὥστε τὸ βλήμα διέρχεται ἄνωθεν τοῦ σκοποῦ. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ καλύπτῃ τὸ στόχαστρον τὴν ἐγκοπήν κατὰ τὸ ἥμισυ. Ὅταν τὸ στόχαστρον φωτίζεται ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν (δεξιᾶ ἢ ἀριστερὰ), τὸ φωτιζόμενον μέρος φαίνεται μεγαλειότερον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ σκοπεύων φέρει τὸ ὄπλον πρὸς τὴν μὴ φωτιζομένην πλευρὰν, καὶ τότε τὸ βλήμα διέρχεται ἀριστερὰ ἢ δεξιᾶ τοῦ σκοποῦ δηλαδὴ πρὸς τὴν μὴ φωτιζομένην πλευρὰν.

Ἡ σκανδάλη τῶν ἐπαναληπτικῶν ὄπλων Μάνλιχερ Σενάουρ (ὑπόδειγμα τοῦ 1900) τοῦ ἐργοστασίου Στάιερ Αὐστρίας, Μάουζερ κλπ. εἶναι πολὺ διάφορος κατὰ τὴν ἔλξιν ἀπὸ τὴν τοῦ Γκρά κλπ. παλαιῶν ὄπλων. Δι' αὐτὸ πρέπει, πρὶν ἀρχίσῃ τις νὰ σκοπεύῃ, νὰ μάθῃ τὰς κινήσεις τῆς σκανδάλης, ἧτις ἔχει μίαν μὲν κίνησιν προπαρασκευῆς καὶ ἑτέραν σκοπεύσεως· καὶ ἡ μὲν πρώτη

(Σχῆμα 1).

Στάσις σκοπεύσεως ἀπὸ 300 μέτρων (ὄπλον Μάνλιχερ-Σενάουρ).

κινήσεις ἐκτελεῖται ὡς ἐξῆς: ἔλκεται ἡ σκανδάλη ἐλαφρῶς ἕως ὅτου ὁ σκοπεύων αἰσθανθῇ ἐλαφρὰν ἀντίστασιν, ὅτε ἀρχεται τῆς σκοπεύσεως διὰ τῆς δευτέρας κινήσεως, χρειάζεται δὲ πλέον ἐλαχίστη ἔλξις διὰ τὴν ἐκपुरσοκρότησιν. Τότε δὲ ἀρχίζει νὰ πιέξῃ τὴν σκανδάλην, ὅταν πλησιάσῃ πρὸς τὸ σημεῖον τοῦ σκοποῦ. Διὰ τὴν πρώτην κίνησιν πρέπει ὁ σκοπευτὴς νὰ προσέξῃ πολὺ, π. χ. ὅταν τὸ ὄπλον εἶναι πεπληρωμένον δὲν πρέπει νὰ δοκιμάξῃ τὴν σκανδάλην διὰ τὴν πρώτην κίνησιν τῆς προετοιμασίας, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν τοποθετηθῇ τὸ ὄπλον πρὸς σκόπευσιν. Ἐπι δὲ ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ πράττῃ τοῦτο προτοῦ πληρώσῃ αὐτὸ διὰ νὰ ἐνοήσῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ διὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς πρώτης κινήσεως.

Σπουδαιότατα ἐπίσης ἐπιδρᾷ εἰς τὴν σκόπευσιν καὶ ἡ ἀναπνοή. Διὰ τοῦτο ὁ σκοπευτὴς πρέπει νὰ μὴ συγκινηθῆται, ἀλλὰ νὰ σκοπεύῃ μὲ ἀπάθειαν καὶ ψυχραιμίαν, ἀναπνέων κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς σκοπεύσεως, διὰ νὰ δυναθῇ νὰ περαιώσῃ τὴν σκόπευσιν ἀσφαλῶς.

Μὴ νομίση δέ τις ὅτι διὰ μόνον τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐπιτυγχάνει. Ἡ ἀκρίβεια τῶν ὀφθαλμῶν εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ ὅταν δὲν ἔχωμεν τὴν κεκανονισμένην στάσιν καὶ δὲν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ὄπλον κάμνει τρεῖς κινήσεις ὀπισθεν, ἄνωθεν καὶ δεξιόθεν. Καὶ τὴν μὲν πρὸς τὰ ὀπισθεν κινήσιν γνωρίζομεν, διότι εἶναι τὸ λάκτισμα, τὴν δὲ πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὴν πρὸς τὰ δεξιᾶ ὀλίγοι γνωρίζουσιν. Ἡ πρὸς τὰ ἄνω γίνεται, διότι τὸ ὄπλον ἀπὸ τὸ ἄνω μέρος τῆς κάννης δὲν ἔχει οὐδὲν στήριγμα, ἐπειδὴ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ στηρίζει τὸ ὄπλον ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος καὶ σχηματίζει ὁ πῆγος γωνίαν ἐν εἶδει μοχλοῦ, ἡ δὲ δεξιᾶ χεὶρ κρατεῖ τὸ ὄπλον ἐκ τῆς λαβῆς, καὶ πιέζει τὸ πέλδιον εἰς τὸν ὤμον, συγχρόνως δὲ ἐνεργεῖ ἐπὶ τῆς σκανδάλης ὁ δείκτης· διὰ τοῦτο μένει ἐλεύθερον τὸ ἄνω καὶ δεξιὸν μέρος, τοῦ ὄπλου μὴ ἔχοντος στήριγμα, ὡς τὸ ἀριστερὸν· γίνετο δ' οὕτω ἡ τελευταία πρὸς τὰ δεξιᾶ κινήσις ἔτι μεγαλειότερα ἐὰν ἔλξωμεν ἀποτόμως τὴν σκανδάλην.

Πότε εἶνε ἡ σκόπευσις δυσκολωτέρα.

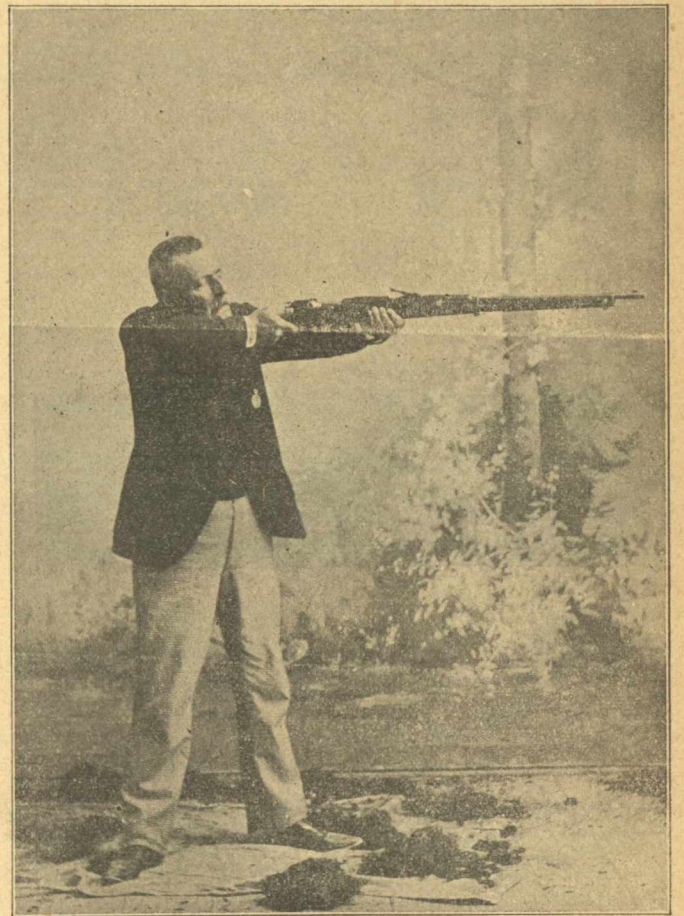
Εἰς τὰ παλαιὰ ὄπλα, ὀπισθογεμῆ, Σασεπῶ, Γκρά κλπ. τὸ βλήμα βαίνει κατ' εὐθείαν μέχρι τῶν 200 μέτρων. Εἰς δὲ τὰ νέα ἐπαναληπτικὰ μὲ ἀκαπνον πυρίτιδα μέχρι τῶν 300. Ἐὰν θέσωμεν ἐν ἀντικείμενον εἰς οἰονδήποτε σημεῖον ἐντὸς τῶν 200 ἢ 300 μέτρων καὶ εἰς τὸ ὕψος τοῦ σκοποῦ, θέλει βληθῆ παρὰ τοῦ βλήματος, διότι ἐξερχόμενον τὸ βλήμα ἐκ τοῦ στομίου τῆς κάννης προχωρεῖ κατ' εὐθείαν γραμμὴν, πέραν δὲ τῶν 200 ἢ 300 μέτρων ἀρχεται ἡ καμπύλη.

Ἡ καμπύλη αὕτη γίνεται πρῶτον ἐκ τῶν τεσσάρων ραβδώσεων τῶν ἐντὸς τῆς κάννης, ἀρχομένων ἀπὸ τὸν πυθμένα αὐτῆς ἀριστερόθεν καὶ καταληγουσῶν εἰς τὸ στόμιον δεξιᾶ, καὶ διὰ τοῦτο τὸ βλήμα θὰ εὕρισκε πολὺ δεξιώτερον ἔχον δὲ καὶ τὴν παρέκκλισιν σκοπεύσεως, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ εὐστοχῆσωμεν (σχ. 3).

Ἀλλὰ τὴν παρέκκλισιν τῶν ραβδώσεων ἐκάνονισαν διὰ τοῦ στοχάστρου τοποθετήσαντες αὐτὸ ὀλίγον ἀριστερότερον τῆς εὐθείας τῆς ἐγκοπῆς τοῦ ὑψομέτρου. Ὅσον δὲ μακρότερον σκοπεύῃ τις τόσον μεγαλειότεραν τροχίαν σχηματίζει τὸ βλήμα καὶ ἐκμηδενίζει ἐν μέρει τὴν ἔλξιν τῆς γῆς· διότι ἐὰν δὲν ὑπῆρχον αἱ ραβδώσεις περιστροφικῶς καὶ τὸ ὑψόμετρον, τὸ κωνοειδὲς βλήμα δὲν θὰ

ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ εἰς 1800 ἕως 2000 μέτρα καὶ πλέον.

Ἡ σκόπευσις καθίσταται δυσκολωτέρα, διὰ μὲν τὰ Γκρά κλπ. μετὰ τὰ 700 μέτρα, διὰ δὲ τὰ νέα ἀκάπνου

(Σχῆμα 3).

Ὁ κ. Ἰωάννης Καραγιαννόπουλος ἐν τῆστάσει σκοπεύσεως ἐπὶ 1200 μέτρων ὕψος καμπύλης 12,7[00 τοῦ μέτρου.

πυρίτιδος ὄπλα πέραν τῶν 1000. Πέραν τῶν ἀποστάσεων τούτων ἡ σκόπευσις καθίσταται δυσκολωτέρα, διότι λείπει τρίτον στήριγμα· τὸ ὄπλον δὲν στηρίζεται πλέον διὰ τῆς παρειᾶς, ὑπολείπονται δὲ μόνον αἱ χεῖρες, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ πιέζωσι ἀμφοτέραι ἐπὶ τοῦ ὤμου τὸ ὄπλον ἰσχυρῶς κατὰ τὴν σκόπευσιν.

Εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν σκοπεύσεως ἔχομεν μεγαλειότεραν παρέκκλισιν καὶ μάλιστα ἐὰν πνέῃ ἰσχυρὸς πλάγιος ἄνεμος, ὅστις, ὅχι μόνον τὸ βλήμα παρασύρει, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄπλον κινεῖ. Τότε δὲν νὰ κανονίσῃ τις τὴν σκόπευσιν ἀναλόγως τῆς παρεκκλίσεως, τὴν ὁποῖαν θὰ παρατηρήσῃ, ἐκ τῶν βλημάτων τὰ ὁποῖα θὰ ρίψῃ. Τὰ ὄπλα Μάνλιχερ-Σενάουρ καὶ λοιπὰ ἐπαναληπτικὰ, εἰς τὰ 1000 μέτρα μὲ σφοδρὸν πλάγιον ἄνεμον παρουσιάζουσι παρέκκλισιν δεξιόθεν ἢ ἀριστερόθεν μέχρις 6 ἕως 7 μέτρων καὶ ἀναλόγως τῶν ἀποστάσεων, π. χ. εἰς τὰ 300 μέτρα ἔχει παρέκκλισιν 50)00 τοῦ μέτρου, εἰς τὰ 400 80)00 εἰς 500 μέτρα 2 περίπου καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὅσον τὸ βλήμα ἀπομακρύνεται τοῦ ὄπλου τόσον περισσότερον παρασύρεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, διότι χάνει μέρος τῆς ἀρχικῆς ταχύτητος.

Ἐκ τῶν ἀνέμων οἱ μὲν διατρέχοντες 3 μέτρα εἰς ἐν

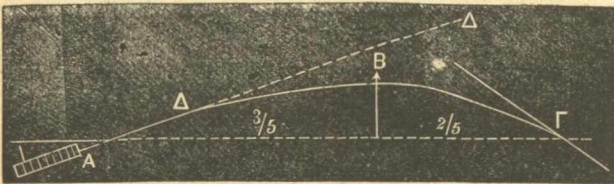
δεύτερον λεπτόν λέγονται: *πρώτοι*, οί δέ διατρέχοντες 7 μέτρα λέγονται *μέτριοι*, *λαίλαπες* δέ λέγονται οί διατρέχοντες 25 έως 28 μέτρα, και *τυφώνες* ή *καταιγίδες* οί διατρέχοντες 40 έως 50 εις έν δεύτερον λεπτόν.

Τό βάρος όμως της σφαίρας και ή παρά της άτμοσφαιρας προεχλωμένη αντίστασις αναγκάζουν αυτήν νά πέπτη. Άρχεται δέ έκ του σημείου τούτου ή καμπύλη (Σχ. 4).

Όσον ύψηλότερα είναι ή σχηματιζομένη καμπύλη, τόσο ή ταχύτης του πέτοντος βλήματος αύξάνει.

Διά νά επιτύχωμεν έν σημείον πρέπει νά ύψώσωμεν τό όπλον κατ' ανάλογον της αποστάσεως και ώς έκ τούτου ανάλογος θά είναι ή σχηματιζομένη καμπύλη.

Ένεκα της διαρκώς αυξανούσης καμπυλώσεως της τροχιάς τό ύψηλότερον σημείον της βολής δέν εύρίσκεται εις τό μέσον, αλλά περίπου εις τό 3/5 της εύθείας γραμμής. Όρα παρατιθέμενον σχήμα.

(Σχήμα 4).

Η τροχιά του βλήματος Α, Β, Γ, Δ, κατ' αρχάς είναι εύθεια μέχρι 30' μέτρων Α Δ' κατόπιν αρχεται ή καμπύλη ή όποία εις τό σημείον Β φθάνει εις τό μεγαλύτερον ύψος.

(Ακολουθεί)

Ιωάννης Καραγιαννόπουλος

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Είς σοφός Γερμανός είχε προείπει διά την 9ην Αύγουστου σφοδροτάτην έκρηξιν του Βεζουβίου, πρόρρησιν αληθώς πρωτότυπον. Είμαι πεπεισμένος ότι την πρόρρησίν του αυτήν έ έν λόγω έπιστήμων έστήριξεν επί της έπηρείας την όποίαν, κατ' αυτόν, θά είχε την ήμέραν εκείνην ή έλιξι διαφόρων αστέρων, ώστε νά θέση εις διαταραχήν την πεपुरακτωμένην, ρευστήν μάζαν του έσωτερικού της γής, μάζαν, από την όποίαν μάς χωρίζει εις λεπτότατος στερεός φλοιός.

Η μάζα αυτή έδειξε πράγματι έκτακτον ζωηρότητα κα' ά τας ήμέρας ταύτας, διότι λάβα εις πολλήν μεγάλην ποσότητα εξήλθεν από των σπλάγγων του Βεζουβίου. Άλλ' έν συνόλω ό Βεζουβίος έδειξε καλήν διαγωγήν, ως καλώς αναθεραμμένον ήφαιστειον.

Του λόγου δέ έλθόντος περί ήφαιστείων αναμνησκομαι του έξής χωρίου έκ του «Έγχειριδίου Γεωλογίας» του Λαπαράν, όστις χαιρεί μεγάλην αυθενικότητα επί του σχετικού αντικειμένου.

«Της γής έχούσης, λέγει ό περιώνυμος γεωλόγος, επιφάνειαν 510 εκατομμυρίων τετραγωνικών χιλιομέτρων, μία πίεσις, έξ οίουδήποτε λόγου προελθούσα, ήτις θά έσυντόμευε την άκτίνα της έσωτερικής ρευστής μάζης, κατ' έν χιλίόμετρον, θά έκαμε νά εξέλθη επί της επιφανείας της γής ρευστή μάζα, ικανή νά τροφοδοτήσει 510 έκρήξεις ήφαιστείων, ών έκάστη θά έκαμε νά ρέυση λάβα ένός κυβικού χιλιομέτρου».

Τί λέγετε λοιπόν περί τούτου; Και φαντάζεσθε τί θά έγινόμεθα οί κακόμοιροι, έν ή συντόμευσις της άκτίνας της πεपुरακτωμένης μάζης της γής ήτο τέσσαρα ή πέντε χιλίόμετρα

άντι του ένός; Νομίζω ότι ύπερον από αυτό δέν θά έμενε βουθούνη πλέον επί της στερεάς επιδερμίδος της σφαίρας, ήν κατοικούμεν.

Όταν μάλιστα παρατηρώ τον χάρτην της Σελήνης και βλέπω επί της επιφανείας της τόσα ήφαιστεια, τότους κρατήρας και τότα γιγαντώδη και άβυτταία κοιλάματα, ένθυμούμαι τό χωρίον του Λαπαράν, τό όποιον παρέθετα άνωτέρω, και εύλόγως συλλογίζομαι, μήπως και ή Σελήνη κατήντησεν εις αυτήν την κατάστασιν κατόπιν μιας ισχυράς συστολής του στερεού φλοιού αυτής, όστις έπέφερε την συντόμευσιν της άκτίνας της έσωτερικής της ρευστής μάζης. Έάν συνέθη πράγματι τούτο, τά έμψυχα όντα τά όποία εύρίσκοντο την στιγμήν εκείνην επί της επιφανείας της θά έξωνώθησαν αυθωρεί, κατακαλυφθέντα υπό της λάβας, όπως πιθανώτατον νά τό πηθωμεν και ήμεις, έν είχομεν την τύχην ό στερεός φλοιός μας νά έμειντο έκείνον της Σελήνης.

Τά γεγονότα ταύτα συμβαίνουσι ως φαίνεται εις όλους τους πλανήτας, κατ' ετινα έποχήν του βίου αυτών, και δέν είναι άπίθανον εις τό μοιχείον τούτο και ήμεις νά ύποκύψωμεν. Άλλά πολλά διδόμενα έχομεν νά πιστεύωμεν ότι τούτο δέν θά γίνη ούτε αυριον ούτε τας άκολουθους ήμέρας' ώστε όσοι είναι ύπερ του καθεστώς ειμπορούν νά κοιμώνται ήσυχοι.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Η άκτινοβολία του ανθρώπινου σώματος.

Είς καθηγητής του Πανεπιστημίου της Πενσυλβανίας ισχυρίζεται ότι ανέκαλυψεν ότι τό ανθρώπινον σώμα εκπέμπει άκτινοβολίαν τινα ιδιαίτεραν, ικανήν νά αποτυπωθή επί φωτογραφικής πλακός. Η φωτεινή αυτή άκτινοβολία, μετά δυσκολίας διαπερώσα την ύαλον, διέρχεται εύκόλως διά μέσου του άλουμινίου. Έάν τό φαινόμενον τούτο επιβεβαιωθή, μένει νά έξετασθή, έν αι άκτίνες αυται προέρχονται έξ ήλεκτρισμού, έξ ου είναι κεκορησμένον ιδιαίτέρως τό ανθρώπινον σώμα, ή προέρχονται έκ του ήλεκτρισμού, τον όποιον κέκτηνται ανεξαιρέτως πάντα τά σώματα, τά άποτελούντα μέρος της επιφανείας της γής.

Τά δένδρα των Παρισίων. Άπό τριάκοντα έτών ό αριθμός των δένδρων έν Παρισίοις έμεινε στάσιμος. Κατά τό 1901 συνεποσούντο εις 86,012, καταλαμβάνοντα έκτασιν 265 χιλιομέτρων. Έν έτει 1872 ή συντήρησις των δένδρων τούτων άπήτει μόνον 190,000 φρ. Σήμερον όμως άπαιτεί 328,769 φρ. Έπειδή δέ ό αριθμός των δένδρων, ως είπομεν, δέν ηύξησεν, υποτίθεται ότι ή αύξησις των δαπανών της συντηρήσεως όφείλεται εις την διαφοράν της ποιότητος και εις τό μέγεθος των δένδρων τούτων.

Άνά πάσαν την Θεσσαλίαν διωρίσαμεν γενικόν αντιπρόσωπον της «Αττικής Ίριδος» τον άξιότιμον κ. Γεώργιον Βάχλαν, κάτοικον Λαρίσσης. Προς τούτον λοιπόν δέον έφεξής νά άποτείνωνται οί κ.κ. Συνδρομνταί μας όλων των Θεσσαλικών πόλεων διά πάσαν ύπόθεσιν άφορωσαν τό ήμέτερον Περιοδικόν.

Τύποις ΝΟΜΙΚΗΣ